

Medlemmene i styret for MOVAR IKS innkalles til møte:

**TORSDAG 25. JANUAR 2018 KL. 08:00
I MOVARs ADMINISTRASJONS LOKALER – HUGGENES**

PROTOKOLL FRA STYREMØTET 30. NOVEMBER 2017

Til behandling:

SAK NR. 1/2018

PLAN FOR BRANNVERNTILTAK 2018

SAK NR. 2/2018

BEMANNINGSSITUASJON VED VANSJØ VANNVERK

SAK NR. 3/2018

**MILEPÆLSPLAN FOR BYGGING AV NYE FUGLEVIK RA I TILKNYTNING TIL SØKNAD OM
UTSETTELSE AV SEKUNDÆRRENSEKRAV**

O-SAK NR. 1/2018

DIREKTØRENS ORIENTERING

(Presenteres på møtet)

O-SAK NR. 2/2018

BENCHMARKING – BEDRE VANN (Utsatt sak)

(Presenteres på møtet)

O-SAK NR. 3/2018

ETABLERING AV ØSTFOLD AVFALLSSORTERING IKS

O-SAK NR. 4/2018

AVSLUTNING AV PROSJEKT 550 – UTVIKLING APP OG NETTBASERT TØMMEKALENDER

O-SAK NR. 5/2018

AVSLUTNING AV PROSJEKT 669 – BEREDSKAPSBIL (UTSKIFTING)

O-SAK NR. 6/2018

AVSLUTNING AV PROSJEKT 650 – MIB – TILPASNING RESERVEBIL TIL SKARP ENHET

O-SAK NR. 7/2018

**AVSLUTNING AV PROSJEKT 670 – MIB – BATTERIDRETVET BÆRBART
FRIGJØRINGSVERKTØY**

Rygge, 18. januar 2018

Brit G. Plassen (sign.)

Torsdag 30. november 2017 holdt styret for MOVAR IKS møte i MOVARs administrasjons lokaler – Huggenes.

8 medlemmer til stede av 8:

Av medlemmene møtte:

Ketil Reed Aasgaard, leder
Aud Helen Wernberg Øyen
Hege Solberg Sandtrø
Katrine Kerr Gammelsrød
Steinar Roos
Tore Fredriksen

Forfall medlemmer

Nils-Anders Søyland, nestleder
Per-Christian Rasmussen

Av varamedlemmene møtte:

Bjørn Amundsen
Ronald Thorvaldsen

Dessuten møtte:

Tom Anders Lundvigsen, nestleder av representanskapet
Johnny Sundby, MOVAR IKS
Rune Larsen, MOVAR IKS, tilstede på deler av møtet
Kaj-Werner Grimen, MOVAR IKS
Jon Jerry Tveter, MOVAR IKS

Det var ingen innvendinger til innkallingen eller til sakslisten.

Protokollen fra forrige møte ble enstemmig godkjent.

Styrets leder forslø å endre rekkefølge på fremlagt agenda og først til behandling ble;
STYRESAK NR. 14/2017

REGULERING AV LØNN FOR ADM. DIREKTØR I MOVAR

Møtet ble lukket og kun styret og nestleder i representanskapet var tilstede under behandlingen. Møtet ble igjen åpnet 08:50 og styrets vedtak ble overlevert protokollfører skriftlig.

Vedtak:

Styret vedtar å regulere administrerende direktørs lønn med 3,0 % med virkning fra 01.01.2017.

STYRESAK NR. 12/2017

MØTEPLAN FOR STYREMØTER I MOVAR IKS I 2018

Direktørens innstilling til styret:

Styret i MOVAR IKS vedtar møteplanen for styremøter i 2018.

Behandling:

Styret diskuterte både datoer og innhold for de ulike styremøtene. Enkelte medlemmer meddelte mulige forfall på bestemte møtedatoer. For å forankre prosessene i styrende organer ble det besluttet å tilstrebe en samling med deltakelse fra både styret og representantskapet. En skisse for et program/agenda vil bli utarbeidet, og en invitasjon bør sendes tidlig i 2018.

Votering:

Møteplanen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Som innstilt.

STYRESAK NR. 13/2017

OPSJONSAVTALE KJØP AV TOMT SÅNER BRANNSTASJON

Direktørens innstilling til styret:

Styret gir sin tilslutning til inngåelse av opsjonsavtale for kjøp av tomt til Såner brannstasjon. Dette som en del av etablering og finansiering av stasjonen, i tråd med representantskapets vedtak i budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021.

Behandling:

Styret diskuterte innholdet i opsjonsavtalen inngående, og ønsket to tilføyelser til fremlagte avtale før signering. De to momentene er å få tillagt 6 måneder forlengelse av opsjonsavtalen, opprinnelig på 2 år, samt å få nedfelt at avtalt pris er fast og ikke kan indeksreguleres.

Votering:

Det ble votert over opprinnelig forslag tillagt styrets to forslag til tilføyelser.

Vedtak:

Styret gir sin tilslutning til inngåelse av opsjonsavtale for kjøp av tomt til Såner brannstasjon. Dette som en del av etablering og finansiering av stasjonen, i tråd med representantskapets vedtak i budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021.

Styret forutsetter at skal følgende innarbeides i opsjonsavtalen før signering;

- Opsjonsavtalens varighet økes fra 2 år til 2 år og 6 måneder.
- Det skal nedfelles skriftlig at avtalt pris er fast, og ikke skal indeksreguleres.

O-SAK NR. 33/2017

DIREKTØRENS ORIENTERING INKL. BRANNSJEFENS ORIENTERING OM BEMANNING AV BEREDSKAP I MIB

Adm. direktør innledet brannsjefens presentasjon med å rekapitulere bakgrunnen, samt fremdriftsplanen for innfasing av den nye brannordningen.

Deretter holdt brannsjefen en presentasjon i henhold til styrets bestilling fra forrige styremøte.

Brannvesenet løser etter hvert flere kommunale oppgaver innen helse og beredskap generelt, og styret vurderer å diskutere denne ressursbruken med representantskapet.

Deretter ble møtet lukket kl. 10:00 og styret debatterte forhold uten administrasjonen tilstede.

Møtet ble igjen åpent kl. 10:30. (Brannsjefen ble dimmitert fra møtet.)

Adm. direktør oppdaterte styret på aktuelle prosesser og hendelser i selskapet.

Som nytt punkt var en fra styret bestilt oversikt over pågående prosjekter, og styret ønsket at denne ble lagt på eget område i styreportalen AdminControl under egen fane merket «Prosjekter i arbeid».

Begge presentasjonene vedlegges protokollen/legges ut i styrets portal AdminControl.

O-SAK NR. 34/2017

FYLKESMANNENS INSPEKSJONSBESØK VED FUGLEVIK RENSEANLEGG DEN 11.102017

Direktørens forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Behandling:

Sektorsjef VA og adm. direktør orienterte om inspeksjonen og besvarte spørsmål fra styret.

Votering:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

O-SAK NR. 35/2017

LØNNSOPPGJØRET I MOVAR 2017

Direktørens forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Behandling:

Det var ikke spørsmål til saken utover det som fremkom i saksutredningen.

Votering:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

O-SAK NR. 36/2017

RYGGE KOMMUNE – FRITIDSRENOVASJON - INNFØRING AV KILDESORTERING

Direktørens forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Behandling:

Det var ikke spørsmål til saken utover det som fremkom i saksutredningen.

Votering:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

O-SAK NR. 37/2017

**REGNSKAPSMESSIG AVSLUTNING AV PROSJEKT 114 - UTSKIFTING AV NYTTEKJØRETØYET
TIL TEKNISK AVDELING**

Direktørens forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Behandling:

Det var ikke spørsmål til saken utover det som fremkom i saksutredningen.

Votering:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

O-SAK NR. 38/2017

REGNSKAPSMESSIG AVSLUTNING AV PROSJEKT 233 – REHABILITERING AV GRIMSTADKILEN OG KJELLERØD RÅVANNSPUMPESTASJON

Direktørens forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Behandling:

Det var ikke spørsmål til saken utover det som fremkom i saksutredningen.

Votering:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

O-SAK NR. 39/2017

REGNSKAPSMESSIG AVSLUTNING AV PROSJEKT 306 – REHABILITERING AV LINJE 1 FOR SLAMAVVANNING VED KAMBO RENSEANLEGG

Direktørens forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Behandling:

Det var ikke spørsmål til saken utover det som fremkom i saksutredningen.

Votering:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

O-SAK NR. 40/2017

REGNSKAPSMESSIG AVSLUTNING AV PROSJEKT 417 – UTSKIFTING AV ANLEGGSBIL VED FUGLEVIK RENSEANLEGG

Direktørens forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Behandling:

Det var ikke spørsmål til saken utover det som fremkom i saksutredningen.

Votering:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

O-SAK NR. 41/2017

AVSLUTNING AV PROSJEKT 618 MIB – NY STEAMER TIL STASJONEN

Direktørens forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Behandling:

Det var ikke spørsmål til saken utover det som fremkom i saksutredningen.

Votering:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

O-SAK NR. 42/2017

AVSLUTNING AV PROSJEKT 703 MIB – NY FEIERBIL

Direktørens forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Behandling:

Det var ikke spørsmål til saken utover det som fremkom i saksutredningen.

Votering:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

O-SAK NR. 42/2017

AVSLUTNING AV PROSJEKT 704 MIB – NY FEIERBIL

Direktørens forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Behandling:

Det var ikke spørsmål til saken utover det som fremkom i saksutredningen.

Votering:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

O-SAK NR. 44/2017

AVSLUTNING AV PROSJEKT 703 MIB – NY FEIERBIL

Direktørens forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Behandling:

Det var ikke spørsmål til saken utover det som fremkom i saksutredningen.

Votering:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

EVENTUELT

Det var ikke innmeldt saker under dette punktet.

På spørsmål fra Steinar Roos om tidligere annonsert benchmarking på VA informerte adm. direktør at denne er planlagt presentert i møtet i januar 2018.

Mer var ikke til behandling og møtet ble hevet kl. 11:05.

Ketil Reed Aasgaard
Leder

Bjørn Amundsen

Aud Helen Wernberg Øyen

Hege Solberg Sandtrø

Katrine Kerr Gammelsrød

Steinar Roos

Tore Fredriksen

Ronald Thorvaldsen

Direktørens orientering

30.11.2017

Vann og avløp

Renovasjon

Brann & redning

Status styresaker:

Nummer	Tittel	Oppsummert vedtak	Status	Ansvar/frist
S-sak 12/15	Vestby gjenvinningsstasjon – Vurdering	Dialog med Vestby kommune for å finne løsninger som totalt sett er bedre enn dagens.	Diskutert i budsjettmøte med Rådmann i Vestby. Notat oversendt Vestby kommune, men tilbakemelding om at de ønsker å avvente.	Avventer Vestby kommune 2018?
S-sak 8/16	Kjøp av tilleggsareal Solgård avfallsplass	Kjøp av areal for 15 mill., forutsatt at området reguleres.	Reguleringsplan vedtatt. Oppgjør rett rundt hjørnet.	ADM 2017
S-sak 8/17	Etablering av ny vannledning nordover	Administrasjonen planlegger videre, og innarbeider ny kostnadskalkyle i budsjett	Ny kalkyle lagt inn i budsjettet. Kjøres reguleringsplan på Traseen.	ADM sept. 2017
S-sak 9/17	ROS-analyse reservekraft Vansjø Vannverk	Administrasjonen utreder mulighetene for alternative strømforsyning basert på reservekraft	Innarbeides i budsjettprosess 2018-2021.	ADM Sept. 2017 Prosjektet flyttes til 2019 pga kapasitet, men data som grunnlag for prosjektet fremskaffes illa 2018.
S-sak 10/17	Fremtidig avløpsløsninger	Søke utsettelse/harmonisering av krav FRA/KRA. KRA overføres til FRA. Søke å finne løsninger på slam.	Søknad sendt.	ADM Høst/vinter 2017

Prosjekter i arbeid:

- Administrasjonen har utviklet et Excel-ark som viser prosjekter i arbeid eller ett «hjelpedokument» som styret ønsket sist.
- Det er fullt mulig å legge inn flere opplysninger om styret ønsker dette.

Administrasjon:

- Rolf-Ivar Buerengen startet 6.11. som ny HR og kommunikasjonssjef.
- Rep.skapet vedtok budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021.
- Valg av styret gjennomført, men gjenvalg på samtlige.
- Styregodtgjørelsen er justert ca. 10%, og rep.skapet har besluttet at Bjørn møter fast (møtende vara) i alle styremøter med fast godtgjørelse.

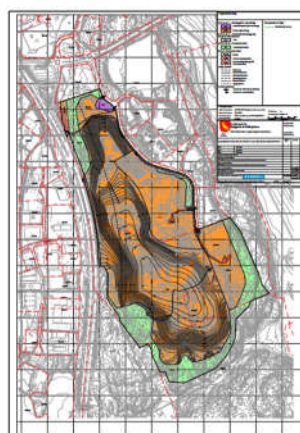
Vann og avløp:

- Forespørselen fra Vestby om en utredning av overføring av alt avløp til MOVAR er fulgt opp, og det er avtalt møte 8.12.2017 kl. 14:00.
- Møte avholdt med Fylkesmannens miljøvernnavdeling angående søknad om utsettelse av sekundærrenssekav for Fuglevik RA:
  - Opplever Fylkesmannen positivt innstilt, men
    - Ønsker redegjørelse om anleggets prestasjoner i forhold til fjerning av organisk stoff, da denne har vært fallende (økende igjen i 2017).
    - De ønsker en forpliktende milepælsplan, hvor vi setter tydelig frister for ulike aktiviteter i prosjektet mot 2025.
    - Vi planlegger pilotkjøring med ulik teknologi (Hias-prosessen og MBR-prosess), for å begrense teknologiusikkerhet (jfr. begrunnelse for søknad).

Renovasjon:

- Reguleringsplan Solgård avfallsplass vedtatt 23.10. med tilleggspunkt om beplantning av grønne soner.
- Planlegging av utvidelse av deponiet starter i 2018.
- Eierkommunene behandler sak om organisering av eierskapet i Østfold Avfallssortering IKS (ØAS) før jul.
- Styringsgruppen for ØAS forventer å ha ferdig felles saksfremlegg for etablering av selskapet for behandling i februar.

Grovavfall fra husholdningene

- I henhold til Forurensningslovens § 27 er grovavfall fra husholdninger en del av husholdningsavfallet
- Lovens § 30 fastslår at innsamling og håndtering av husholdningsavfall ikke er tillatt uten kommunens samtykke
- I plandokument for 2012 -2021 Samordning av avfallshåndteringen i kommunene Moss, Rygge, Råde Vestby og Våler er henting av grovavfall et av tiltakene for å oppnå målene
- Revisjon av planen pågår og skal ferdigstilles før påske.

Ett rent hav – vår framtid

Ren Kustlinje

Strandrydding	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Totalt kg
Totalt, kg	1 700	3 300	2 480	7 940	6 420	12 805	34 645

2012 – 2016 viser kun tall for Strandryddedagen.
2017 viser tall for Strandryddedagen + «helårs» strandrydding

	kg	Antall
Aksjon Eierløse båtvrak 2017	4 540	10
Gratis mottak av båter fra private juni – september 2017	23 040	87
Tilskuddsordning kasserte fritidsbåter, 1. måned oktober 2017	9 390	51

MIB:

- Frøydis Oraug fra WSP er engasjert som prosjektleder for Såner Brannstasjon og kontorbygget på MIB.
- Forsvarsdep. vil sende en bestilling til Forsvaret og Forsvarsbygg om å vurdere samarbeid.
- Ny brannbil til Rygge brannstasjon er levert.

STYRET FOR MOVAR IKS

Styresak 1/2018

PLAN FOR BRANNVERNTILTAK 2018

Fremlagt:

- Plan for Brannverntiltak for MIB 2018

Direktørens forslag til

VEDTAK:

Styret i MOVAR IKS godkjenner «Plan for brannverntiltak 2018» for Mosseregionen interkommunale brann og redning, som fremlagt.

SAKSORIENTERING

Plan for brannverntiltak 2018 for Mosseregionen interkommunale brann og redning (MIB) fremlegges for styret i MOVAR i henhold til §D.2. i vedlegg D i MOVARs eieravtale.

Plan for brannverntiltak skal innen utgangen av hvert år utarbeides av brannsjefen og fremlegges for styret for behandling. Planen skal vise hvilke tiltak som forventes gjennomført innen forebyggende brannvern, herunder blant annet planlagt omfang av tilsyn definert som pålagt oppgave i brann og eksplosjonsvernloven.

Målsetningen i Plan for brannverntiltak 2018 er ambisiøs og krevende. Samtidig er det viktig å sørge for at våre innbyggere og de som til enhver tid oppholder seg her, forstår viktigheten og nytten av forebyggende arbeid relatert til brann og ulykker. Med planmessig og formålsrettet aktivitet basert på risiko og sårbarhetsanalyser, vil det være mulig å imøtekomme de utfordringer som er kartlagt.

Rygge, 16. januar 2018

Johnny Sundby (sign.)
Adm. direktør

Rune Larsen (sign.)
Brannsjef

Plan for brannverntiltak 2018 – Forebyggende avdeling

Mål for forebyggende avdeling:

Avdelingens mål er å redusere risiko for at uønskede hendelser skal oppstå i eierkommunene våre.

For å få til dette må det settes inn tiltak der hvor risikoen for at uønskede hendelser er størst og der hvor brannvesenet kan gjøre en forskjell.

Forebyggende avdeling består av en tilsynsseksjon og en feierseksjon. Samlet ønsker avdelingen å gjøre en så god forebyggende jobb som mulig. For å oppnå dette må tilgjengelige ressurser benyttes på en hensiktsmessig måte – gjerne på tvers av seksjonene.

Noen arbeidsoppgaver samarbeides det også om på tvers av forebyggende avdeling og beredskapsavdeling. Dette er også i tråd med føringer gitt i Forskrift om brannforebygging, hvor brannvesenet har fått frihet til å benytte ressursene de har der behovet er størst.

Forebyggende avdeling har følgende hovedsatsningsområder:

Tilsynsseksjonens 5 satsningsområder:

1. Relasjonsbygging med eierkommunene

For å sikre at brannvesenet leverer best mulig forebyggende arbeid til innbyggerne ønsker vi å videreføre og etablere enda bedre samarbeid med samtlige eierkommuner.

2. Risikoutsatte grupper

I følge brannstatistikk tilhører 3 av 4 som omkommer i brann en risikoutsatt gruppe. Dette er blant annet eldre hjemmeboende, personer med funksjonsnedsettelse, rus/psykiatri, arbeidsinnvandrere, asylsøkere. Samtidig omkommer 8 av 10 i egen bolig. Ca. 50% av de som omkommer i brann mottar omsorgstjenester.

I Norge er personer i risikoutsatte grupper overrepresentert i boligbranner med dødelig utfall.

Som følge av en rekke reformer har ansvar og oppgaver blitt overført fra spesialisthelsetjenesten til kommunene, og de kommunale hjemmetjenestene har fått brukergrupper med mer faglig krevende og komplekse medisinske og psykososiale behov. Dette medfører at langt flere personer med høyere risiko for å omkomme i brann bor i egen bolig eller omsorgsbolig enn tidligere.

Brannsikkerheten i et privat hjem er i mange tilfeller dårligere tilpasset den enkeltes behov enn den er i en offentlig institusjon, og utgangspunktet i bygningsregelverket er at beboeren skal kunne redde seg ut av boligen ved egen hjelp dersom det skulle oppstå en brann.

En utvikling med flere hjemmeboende personer i risikoutsatte grupper vil kunne medføre en betydelig økning i antall omkomne i boligbrann dersom det ikke gjøres målrettede tiltak.

Et godt fungerende samarbeid mellom kommunale tjenesteytere som er i kontakt med personer i risikoutsatte grupper og brannvesenet er et viktig tiltak for å bedre brannsikkerheten hos disse.

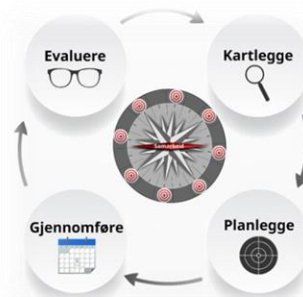
3. Tilsyn i §13 objekter

Det skal fortsatt gjennomføres tilsyn i §13 objekter. Dette er registrerte særskilte brannobjekter. Kjennetegnet på disse er at en brann i disse bygninger/objekter enten kan føre til tap av mange menneskeliv, medføre særlig brannfare/store samfunnsmessige konsekvenser eller konsekvenser for kulturhistoriske verdier.

4. Kartlegging og risikovurdering

I 2017 startet brannvesenet opp et arbeid med å finne verktøy som gjør det mulig å kartlegge og risikovurdere hvilke §13 bygg som skal prioriteres og hvordan vi kan nå risikoutsatte grupper på en best mulig måte.

Dette er en pågående prosess, som vil fortsette og blir evaluert kontinuerlig for å sikre nødvendig forbedring av det brannforebyggende arbeidet.

5. Motivasjons- og informasjonsarbeid til innbyggerne

Innbyggerne vil kunne treffes på ulike arenaer.

- Boligprosjektet, dette er et samarbeid mellom feier- og tilsynsseksjon hvor man besøker innbyggerne og ser på brannsikkerheten.
- Nasjonale kampanjer (Røykvarslerdagen, Aksjon boligbrann, Kaffepraten o.l.)
- Tilrettelagt brannverninformasjon for barnehagebarn, elever ved barneskoler, videregående skoler og studenter ved høyskoler.
- Tilrettelagt brannverninformasjon og øvelser til borettslag/sameier og andre.

Ved ulike kampanjer og prosjekter har brannvesenet fokus på samarbeid både internt i brannvesenet og eksternt med andre aktører som helsesektoren i den enkelte eierkommune, byggesak, NAV, hjelpemiddelsentralen, det lokale el-tilsyn og kulturmyndigheter o.l.

Feierseksjonens 3 satsningsområder:

1. Tilsyn med fyringsanlegg, inkludert brannforebyggende informasjon til innbyggerne

Feieren skal hovedsakelig gjennomføre tilsyn i boliger med fyringsanlegg. I henhold til Forskrift om brannforebygging som trådte i kraft 1. januar 2016 skal det også gjennomføres tilsyn/feiing i fritidsboliger.

Forhold som blir vurdert under tilsynet er blant annet:

- Type skorstein
- Type ildsted
- Type brensel
- Ildstedets kvalitet/tilstand
- Fyringsmønster
- Bygningstypen fyringsanlegget befinner seg i
- Sotmengde/beksotdannelse i skorstein

Etter gjennomført tilsyn vil feieren, på bakgrunn av faglig vurdering, fastsette behovet for når neste tilsyn og feiing skal gjennomføres. De vil også informere om viktigheten av å ha tilstrekkelig med røykvarslere, slukkeutstyr, rømningsveier o.l.

Gevinsten med dette er at innbyggerne får veiledning om brannsikkerhet i sitt eget hjem når feierne allerede er så heldige å få komme inn i det enkelte hjem ved gjennomføring av tilsyn/feiing.

2. Feiing av fyringsanlegg

Etter gjennomført tilsyn vil feieren, på bakgrunn av faglig vurdering, fastsette behovet for når det skal feies i boligen og fritidsboligen.

3. Kontroll etter rehabilitering av skorstein

Feierseksjonen gjennomfører kontroll av rehabiliterte skorsteiner i alle eierkommuner.

Moss, 14. januar 2018

Mette J. Kaspersen

Avdelingsjef forebyggende avdeling

STYRET FOR MOVAR IKS

Styresak 2/2018

BEMANNINGSSITUASJON VED VANSJØ VANNVERK

Direktørens forslag til

VEDTAK:

Styret i MOVAR IKS gir sin tilslutning til at det kan ansettes en ny person ved Vansjø Vannverk og at avdelingen dermed bemannes med 6 stillinger i en overgangsperiode.

SAKSORIENTERING

Ved Vansjø Vannverk er det 5 heltidsansatte personer som har sitt daglige virke.

Det er en avdelingsleder (ingeniør - 40 år), en formann (mekaniker - 63 år), en elektriker (fagarbeider - 62 år) og to driftsoperatører (fagarbeidere - 45 og 56 år).

Sykefraværet har de siste årene vært høyt og stigende, tross tett oppfølging i tråd med IA-avtalens bestemmelser. Basert på utviklingen i den senere tid, anses det som sannsynlig at en av de med høyt sykefravær ikke vil returnere.

I tillegg til generasjonsskifte ved Vansjø Vannverk, er også Teknisk avdeling i en likende situasjon. Det har derfor vært lite bistand å hente her for vannverket.

Å leie/kjøre inn ekstern bistand kan i noen tilfeller være en løsning. Det er imidlertid også en del bistand som ikke er helt «rett frem» å leie/kjøre inn fra eksternt hold, da det krever kunnskap om vannverket, samt drift- og prosessforståelse.

Når forutsetningene for budsjett 2018 ble lagt i mai/juni 2017, la man til grunn en reduksjon av sykefraværet på avdelingen i 2018. Det har dessverre vist seg å ikke slå til, og man kunne registrere et fravær på hele 34% fra 1.9.-31.12.2017. Sykefraværet er fortsatt høyt ved inngangen til det nye året, og uten at man forventer en snarlig reduksjon.

Dette har etter hvert ført til en svært utilfredsstillende situasjon for vannverket. Det er blant annet mangel på ressurser til planlegging, oppfølging og etterkontroll av arbeid utført av eksterne. Noen oppgaver og noe vedlikehold kan utsettes en viss tid uten større utfordringer eller konsekvenser. Dessverre vurderes det nå at en del oppgaver og vedlikehold har blitt utsatt i utilfredsstillende lang tid. Det bør derfor gjøres grep slik at ressursituasjonen bedres og etterslepet kan håndteres.

For ordens skyld presiseres det at bemanningssituasjonen i hovedsak går utover planlegging og gjennomføring av vedlikehold og generelt renhold, og ikke har påvirket vannverkets leveranser, herunder vannkvalitet og produksjonskapasitet.

Med bakgrunn i situasjonsbeskrivelsen ber administrasjonen om å få tilslutning til å ansette en ny person ved vannverket. Vannverket med tilhørende ledningsanlegg er stort og avansert. Det tar derfor langt tid å bli selvgående og trygg med anlegg og drift. Som følge av generasjonsskiftet på avdelingen, er det også et godt og viktig poeng å få overført «seniorennes» erfaringer og kompetanse til nyansatte.

Under normale forhold med normalt sykefravær anses det som tilstrekkelig med 5 ansatte ved vannverket. Dette betyr at dersom styret gir sin tilslutning til nyansettelse, så vil det kun i en overgangsperiode være 6 ansatte ved Vansjø Vannverk. Ved naturlig avgang vil man falle tilbake til 5 ansatte ved avdelingen.

Dersom det legges til grunn at en fagarbeider ansettes vil personalkostnadene for 2018 anslagsvis økes med 400.000 kr. Da er det lagt til grunn at en nyansatt tiltrer stillingen fra og med 1.5.2018, noe som langt på vei dekkes inn av refusjon av sykepenges.

Rygge, 18. januar 2018

Johnny Sundby (sign.)
Adm. direktør

Kaj-Werner Grimen (sign.)
Sektorsjef VA

STYRET FOR MOVAR IKS

Styresak 3/2018

MILEPÆLSPLAN FOR BYGGING AV NYE FUGLEVIK RA I TILKNYTNING TIL SØKNAD OM UTSETTELSE AV SEKUNDÆRRENSEKRAV

Fremlagt:

- Kopi av brev sendt til Fylkesmannen med tilleggsopplysninger til søknad om utsettelse av sekundærrensekrav.

Direktørens forslag til

VEDTAK:

Styret godkjenner fremlagt milepælsplan for bygging av nye Fuglevik RA i tilknytning til søknad om utsettelse av sekundærrensekrav til Fylkesmannens miljøvernavdeling.

SAKSORIENTERING

Viser til sak 10/2017 og orienteringssak 29/2017, samt flere muntlige orienteringer i tidligere styremøter.

Administrasjonen har som kjent sendt Fylkesmannen et brev med orientering om fremtidig avløpsstruktur og søknad om utsettelse av sekundærrensekrav – ref. sak 10/2017.

Etter innsending ønsket Fylkesmannen et møte for å gå gjennom søknaden. Et slikt møte ble avholdt den 26.10.2017.

Resultatet av møtet var at Fylkesmannen ønsket noen tilleggsopplysninger, samt få fremlagt en forpliktende fremdriftsplan med milepæler frem til nytt Fuglevik RA står ferdig og kan oppfylle sekundærrensekrevet.

Brev med tilleggsopplysninger og milepælsplan ble sendt Fylkesmannen den 19.12.2017. Kopi av brevet følger vedlagt denne saken.

I brevet presiseres det at denne milepælsplanen skal behandles i MOVAR sitt styre og at Fylkesmannen vil tilskrives dersom det i forbindelse med styrebehandling skulle fremkomme forslag om endringer. Administrasjonen legger derfor fremdriftsplanen med milepæler frem for behandling og ber styret om å godkjenne den.

Det nevnes også at Fylkesmannen i møtet gav muntlig uttrykk for at fremdriftsplanen skulle være realistisk og forpliktende. Det ble også nevnt at det vil kunne bli aktuelt med dagbøter dersom viktige milepæler i fremdriften ikke blir overholdt.

Administrasjonen anser fremlagt plan som realistisk for gjennomføring av prosjektet, og med særlig fokus på valg av riktig og fremtidsrettet teknologi for anlegget.

Rygge, 17. januar 2018

Johnny Sundby (sign.)
Adm. direktør

Kaj-Werner Grimen (sign.)
Sektorsjef VA

Fylkesmannen i Østfold
Miljø og Klima - Forurensing
Pb 325
1502 MOSS

Deres ref.:

Vår ref.: 17/456-2/KAGRI

Dato: 19.12.2017

Tilleggsopplysninger til søknad om utsettelse av sekundærrensekrav

Viser til vår søknad om utsettelse av sekundærrensekrav for Fuglevik RA i brev datert 8.9.17, samt møte vedrørende søknaden hos Fylkesmannen den 26.10.17.

I møtet kom det frem at Fylkesmannen ønsket ytterligere opplysninger utover det som fremkommer i det opprinnelig søknadsbrevet.

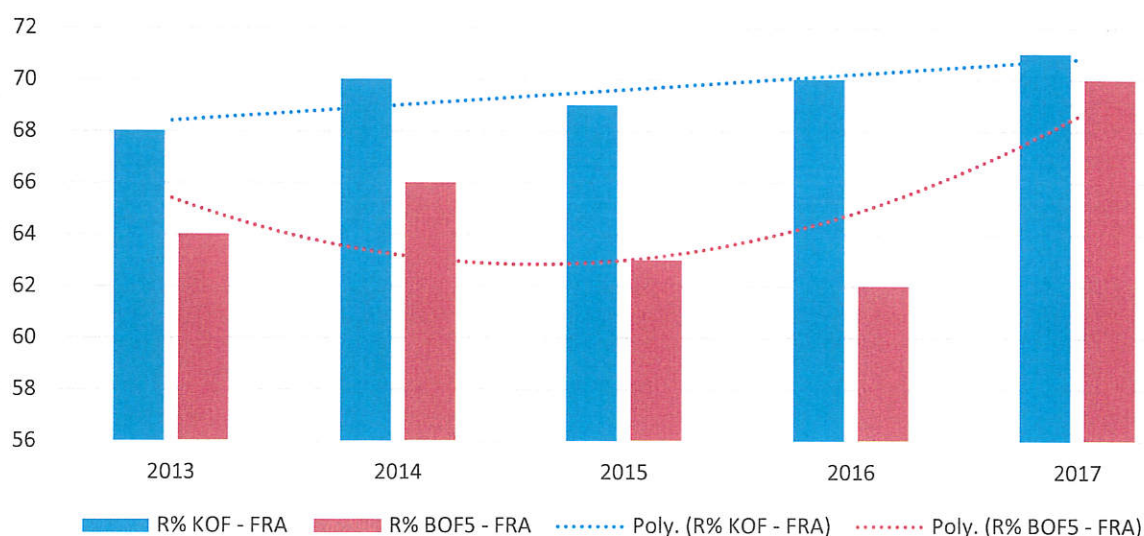
Organisk stoff – forventinger omkring belastningsutvikling og renseprestasjoner i Fuglevik RA

Fylkesmannen har påpekt at renseeffektene for organisk stoff, har vært dårligere i 2015 og 2016 sammenlignet med tidligere år for Fuglevik RA.

Legger man imidlertid til grunn resultater hittil i år (til og med november 2017) kan det se ut til at trenden er i ferd med å snu og at renseeffektene har en positiv utvikling.

Under følger diagrammer som viser de årlige renseeffektene for KOF og BOF5 Fuglevik RA.

Årlige rensegrader for Fuglevik RA

Kontoradresse:
Kjellerødnv. 30
Huggenes
1580 Rygge
Telefon 69 26 21 10

Avdelinger:
Vansjø Vannverk 69 26 21 40
Kambo Renseanlegg 69 27 61 70
Solgård Avfallsplass 69 20 85 50
Husholdningsrenovasjon 69 20 85 50
Fuglevik Renseanlegg 69 26 27 60
Hestevold Renseanlegg 69 27 61 77
MIB brann og redning 69 24 78 50

Bankgiro:
6118.05.58941

Foretaksnr.:
959272204

E post:
movar@movar.no

Hjemmeside:
www.movar.no
www.brann.movar.no

Fuglevik RA er et mekanisk-kjemiske renseanlegg som i utgangspunktet ikke er designet for å fjerne organisk stoff. Fjerning av det organiske stoffet i avløpsvannet skjer som et resultat av den kjemiske fosforfjerningen. Renseprestasjonene blir dermed veldig avhengig av hvor mye organisk stoff som er løst og hvor mye som er partikkelbundet. Graden av rensing av organisk vil med andre ord ha en sammenheng med avløpsvannets sammensetning. Desto mer av det organiske stoffet som er partikkelbundet desto bedre effekt vil den kjemiske rensingen ha på fjerning av organisk materiale. Når vi i fremtiden får renseanlegg med biologisk rensing vil vi imidlertid bli i stand til å styre drift og innsatsfaktorer slik at vi i langt større grad kan velge hvilken renseseffekt vi ønsker for organisk stoff.

Mengden organisk materiale som tilføres renseanlegget fra husholdningene må antas å være relativt stabil. Svingningene i tilførsel skyldes nok i hovedsak næringsvirksomhet.

For å redusere tilførsel av organisk stoff er det viktig at det jobbes med å få næringsvirksomheter til å håndtere og fjerne mest mulig ved kilden. For Fuglevik RA gjelder dette spesielt påslipp fra næringsmiddelbedrifter som Stabburets fabrikker Idun og Nora, Bama, samt påslipp av avisningsvæske fra Rygge Flyplass.

MOVAR og Rygge kommune har i flere år arbeidet mot flere av disse bedriftene. Mye positivt er oppnådd, mens det helt sikkert er potensiale for å oppnå enda mer. I fjor opphørte driften på Rygge Sivile Lufthavn og dermed uteble tilførsel av avisningsvæske som Fylkesmannen i sin tid gav tillatelse til at kunne føres til Fuglevik RA. Avisningsvæsken inneholder mye løst organisk stoff og det er derfor rimelig å tro av dette er noe av grunnen til at rensgraden for organisk stoff for Fuglevik RA er bedre igjen i 2017 sammenlignet med tidligere år.

Stabburet har de siste årene vurdert å flytte sin produksjon ved Idun. Det er imidlertid besluttet å satse videre, og bedriften skal oppgradere sitt eget renseanlegg i løpet av 2018. Det forventes dermed at tilførselen av mengden organisk stoff fra bedriften til Fuglevik RA vil avta i løpet av 2018.

Fremdriftsplan med milepæler for prosessen frem til «Nye Fuglevik renseanlegg» står klart

I møtet mellom MOVAR og Fylkesmannen kom det frem at Fylkesmannen ville ha en fremdriftsplan med milepælsfrister for prosessen frem til nye Fuglevik RA står klart.

MOVAR har vurdert dette og utarbeidet det vi mener er en realistisk fremdriftsplan med de største og viktigste aktivitetene og frister for ferdigstillelse av disse underveis.

Fremdriftsplanen som er utarbeidet ser slik ut:

- Aktivitet 1: Uttesting og forutgående vurdering/testing som grunnlag for valg av prosessløsninger – innen 31.12.2019.
- Aktivitet 2: Søknadsprosess ny utslippstillatelse for nye FRA - innen 31.12.2019.
- Aktivitet 3: Forprosjekt nytt FRA og ledningsanlegg - innen 31.12.2020.
- Aktivitet 4: Reguleringsplan ledningstrase KRA-FRA - innen 31.12.2021.
- Aktivitet 5: Søknader og godkjenning for «Nye FRA» - innen 31.12.2022.
- Aktivitet 6: Detaljprosjektering FRA og ledningsanlegg, samt bygging ledningsanlegg - innen 31.12.2024.
- Aktivitet 7: Bygging, provisorisk drift og prøvedrift - innen 31.12.2025.
- Aktivitet 8: Nedleggelse KRA - innen 31.12.2025
- Aktivitet 9: Normaldrift «Nye FRA» - innen 31.12.2025

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	1							
	2							
		3						
		4						
				5				
				6				
					7			
							8	
							9	→

Det presiseres at milepælsplanen skal igjennom behandling i MOVARs styre 31.1.2018. MOVAR vil tilskrive Fylkesmannen dersom det i under behandlingen skulle fremkomme forslag om endring.

Vi imøteser Fylkesmannens behandling av søknaden. Skulle noe fremdeles være uklart eller mangelfullt er det bare å ta kontakt.

Med hilsen

Kaj-Werner Grimen
Sektorsjef VA

STYRET FOR MOVAR IKS

Orienteringssak nr. 3/2018

ETABLERING AV ØSTFOLD AVFALLSSORTERING IKS

Fremlagt:

- Utkast til felles saksfremstilling
- Utkast til selskapsavtale
- Utkast til eieravtale

Direktørens forslag til

VEDTAK:

Saken tas til orientering

SAKSORIENTERING:

MOVAR har sammen med Halden, Sarpsborg, Fredrikstad og Indre Østfold Renovasjon (IØR) i snart 2 år samarbeidet om et prosjekt for etablering av ettersorteringsanlegg for husholdningsavfall i Østfold. Styret har blitt jevnlig orientert om fremdriften i prosjektet.

Våren 2017 fremmet styret i MOVAR en sak for representantskapet som vedtok en intensjonsavtale for opprettelse av selskapet som skal eie og drifte anlegget. Under behandlingen av saken ble Inger-Lise Skartlien og Tom Anders Ludvigsen valgt som MOVARs representanter i en politisk styringsgruppe.

MOVAR har hatt en aktiv rolle i prosjektet, da Inger-Lise Skartlien har fungert som leder for styringsgruppen og Adm. direktør i MOVAR som leder av prosjektgruppen.

I september 2017 behandlet representantskapet en sak om organisering av eierskapet i selskapet, som da hadde fått navnet Østfold Avfallssortering IKS. Samtlige eierkommuner har tatt stilling til dette spørsmålet, og alle har vedtatt at eierskapet for MOVARs eierkommuner skal organiseres igjennom MOVAR IKS. Indre Østfold Renovasjon IKS er nå i en tilsvarende prosess ovenfor sine eierkommuner, og hvor anbefalingen er den samme.

Styringsgruppen har med bistand fra PwC fått utarbeidet utkast til selskapsavtale og eieravtale, samt et saksfremlegg som selskapene og kommunene kan bygge sine saksfremlegg på. Det viktige er selvsagt at alle deltakerne fatter likelydende vedtak. Disse dokumentene er vedlagt saken til orientering.

17.1.2018 hadde prosjektgruppen møte, hvor bl.a. kalkylen for prosjektet ble gjennomgått, og hvor innspill til låneramme for selskapet vil bli foreslått til 450 millioner. Bakgrunnen for dette tallet er at rammen må ta tilstrekkelig hensyn til finansiering av prosjektet inkl. en del oppstartskostnader, samt usikkerhet knyttet til prisvekst og valuta frem til ferdigstilling av anlegget i 2021.

Slik saken til nå er behandlet i MOVARs styrende organer og eierkommuner, vil det være MOVARs representantskap som formelt kan fatte vedtak om å inngå i selskapet. MOVARs deltakere i styringsgruppen vil fremme saken for representantskapet (via leder i representantskapet), og det vil være naturlig å involvere eierkommunene i denne prosessen.

Prosjektet får naturlig nok mye oppmerksomhet, og ikke minst blir det aktualisert igjennom ny avfallsmelding på Stortinget og ved at EUs nylig vedtok skjerpede krav til materialgjenvinning (50% i 2020, 55% i 2025, 60% i 2030 og 65% i 2035).

Adm. direktør deltar og presenterer prosjektet for saksordfører for Stortingsmeldingen på ROAF 24.1.18. Prosjektet er også presentert i flere av MOVARs eierkommuner, og skal presenteres i bystyret i Moss 27.2.

Gitt at alle deltakerne nå gir sin tilslutning til prosjektet innen utgangen av mars, vil den videre prosessen bli:

- Valg av representantskap.
- Valg av styret.
- Opprettelse av selskapet.
- Ansettelse DL/Prosjektleder.
- Anskaffe og starte prosjektering.

Parallelt med dette ser man nå på en mulighet for å kjøpe tomten hvor anlegget skal bygges, fremfor å leie denne. Så langt har prosjektgruppen møtt velvilje i forhold til dette i Fredrikstad kommune.

Målet er å ha anlegget operativt i 2021.

Rygge, 17. januar 2018

Johnny Sundby (sign.)
Adm. direktør

Saksnotat – Etablering av interkommunalt selskap for sortering av husholdingsavfall

Bakgrunn

Etter at regjeringen la frem sin nye Stortingsmelding nr. 45 i juni 2017, som i stor grad baserer seg på EUs forslag om sirkulær økonomi, vil det komme nye krav om høyere mål for fremtidig materialgjenvinning av flere avfallsfraksjoner, i første rekke for matavfall og plast. Gjeldende krav i EU er 50% materialgjenvinning innen 2020. Dette forventes skjerpet til 55 % innen 2025, 60% innen 2030 og 65% innen 2035. For å nå disse målene vil etablering av ettersorteringsanlegg være en viktig brikke.

Et ettersorteringsanlegg tar imot restavfallet fra husholdingene og sorterer dette ytterligere til gjenvinnbare fraksjoner som kan settes inn i den sirkulære økonomien. Østfold Avfallssortering IKS (ØAS) er et anlegg som er talt med i Stortingsmeldingen, uten at spesifikt navn er nevnt.

Romerike Avfallsforedling IKS (Roaf) har allerede idriftsatt et slikt sorteringsanlegg. I Stavangerregionen er IVAR i gang med tilsvarende prosjekt som skal settes i drift i 2019. I tillegg samarbeider 45 kommuner i Trøndelag om ytterligere et anlegg.

ØAS-prosjektet

Det var Fredrikstad kommune som i dette prosjektet tok initiativ til å utrede mulighetene for et ettersorteringsanlegg, kun for egen kommune. Utredningen viste at mengden avfall ikke var tilstrekkelig til at anlegget ville levere god nok lønnsomhet og i løpet av 2016 valgte kommunene Sarpsborg, Halden og kommunene i MOVAR IKS å gå sammen med Fredrikstad om ny utredning, nå med nesten tre ganger så stor mengde avfall og med ytterligere mandat:

- Vurdering av lønnsomheten med større mengde avfall
- Alternative måter å organisere eierskap og drift på
- Finansiering av anlegget
- Risikoer og teknologisk modenhet

Utredningen ble gjennomført av PwC og Mepex Consult og overlevert prosjektgruppen i januar 2017. I tillegg til utredning med større mengde avfall, kunne man nå også trekke inn erfaringene fra Romerike Avfallsforedling IKS sitt ettersorteringsanlegg som har vært i drift siden desember 2015.

Etter at utredningen ble levert, valgte også Indre Østfold Renovasjon (IØR) å bli med i prosjektet og utredningen ble oppdatert med ytterligere mengde avfall og antall deltakere. Per desember 2017 består ØAS prosjektet av 15 kommuner: Fredrikstad, Halden, Sarpsborg, MOVAR IKS (Vestby, Moss, Rygge, Råde, Våler), IØR (Hobøl, Spydeberg, Skiptvet, Askim, Trøgstad, Eidsberg og Marker).

I MOVAR-kommunene er det fattet vedtak om at eierskapet i ØAS skal organiseres gjennom MOVAR IKS. I IØR er det foreløpig ikke fattet beslutning om organisering av eierskapet. Dette ventes avklart i løpet av mars 2018. I utkast til vedtak under er det lagt inn en forutsetning om at IØR-kommunene deltar med sine respektive avfallsmengder, uavhengig av juridisk struktur.

I løpet av våren 2017 undertegnet de deltakende kommunene intensjonsavtale om etablering av selskapet og det siste halve året i 2017 har gått med til å utarbeide selskapsavtale og eierskapsavtale. I tillegg har layout og økonomi blitt oppdatert og kvalitetssikret gjennom tilgang til ny informasjon om utstyrspriser, fraksjonspriser og nærmere diskusjoner om layout og behov for arealer. Diskusjon med Fredrikstad kommune om leie eller kjøp av tomt på Øra er startet.

Dersom deltakerne beslutter å etablere selskapet og starte arbeidet med detaljprosjektering og utlysning, kan anlegget være i drift i 2021.

Mål for prosjektet

I selskapsavtalen er uformet følgende mål: *«Selskapet skal tilrettelegge for at innbyggerne forbedrer miljøprestasjonen i sin avfallshåndtering, og slik at kommunene minst når EUs krav til materialgjenvinning. På den måten blir selskapet et viktig bidrag i den sirkulære økonomien. Samtidig skal innbyggerne tilbys en avfallsordning som de forstår nytten av og aksepterer».*

Selskapet ønskes etablert for å bidra til å nå målene i EUs og de nasjonale målene om materialgjenvinning. Det varierer litt mellom kommunene, men materialgjenvinningen ligger i dag på rundt 30%-35%. Basert på erfaringene fra Roaf vil det være mulig å øke materialgjenvinningen til rundt 50%. I tillegg vil CO2 utslippene kunne reduseres tilsvarende utslipp fra ca 11 000 biler.

I tillegg vil flere av kommunene få en enklere og dermed rimeligere innsamling, ettersom både restavfall, plast og matavfallet i grønne poser kan legges i den samme beholderen i husholdningene.

En forutsetning for effektiv sortering og drift av anlegget, samt for å sikre forståelig informasjon til innbyggerne, er det lagt opp til at alle deltakerne har lik innsamlingsordning. Dette har også kommet til uttrykk i selskapsavtalens §2 andre avsnitt. Ved avvikende ordning vil vedlikeholdskostnadene kunne øke. Selskapsavtalen gir grunnlag for å belaste henførbare merkostnader til den enkelte deltaker.

Prosjektets økonomi

Prosjektet har vært gjennom tre stadier av utredning: Fredrikstads opprinnelige utredning, rapporten fra PwC/Mepex og gjennomgang av endelig layout med nye og oppdaterte priser i oktober 2017.

Investeringene er nå beregnet til 334 millioner totalt for bygg (160 millioner), produksjonsanlegg (170 millioner) og rullende materiell (4 millioner). I denne summen er det lagt inn ca 27 millioner i reserve, slik at den beregnede investeringen er ca 307 millioner.

Det endelige beløpet vil først være kjent etter utlysning og forhandlinger om bygging av anlegget.

Med utgangspunkt i denne investeringen og driftserfaringene fra Roaf er det utarbeidet driftsbudsjett som balanserer med kostnader/inntekter på ca 75 millioner kroner årlig, noe fallende ettersom anlegget nedskrives.

Dette kostnadsnivået representerer en anslått årlig gebyrøkning per husholdning på kr 215.

Det er gjort en følsomhetsanalyse for husholdningsgebyret som viser en usikkerhet på i overkant av +/-10% knyttet til usikkerheter i lånerente, valuta og bortfall av støtte fra Grønt Punkt Norge som de største usikkerhetene. Om flere av disse forholdene slår negativt ut, vil økningen kunne bli større.

Det legges til grunn at deltakerne ikke skyter inn kapital i selskapet, men at det finansieres gjennom miljølån i kommunalbanken og at kapitalkostnader og driftskostnader finansieres gjennom ovennevnte økning i renovasjonsgebyret.

Vurdering av prosjektets usikkerhet

Den teknologiske modenheten anses å være godt dokumentert, både gjennom erfaringene fra Roaf, men også fra lignende anlegg i andre deler av Europa. Det er godt kjente teknologi som anvendes og hvordan den fungerer på avfallssortering er dokumentert som nevnt over.

Når det gjelder andre risikoer, har prosjektet vurdert som den største at innbyggerne forstår og aksepterer løsningen og at de følger de anvisninger om håndtering som kreves for å oppnå gode resultater. Det er derfor satt av 5 millioner kroner til informasjons- og kommunikasjonsarbeid. I tillegg er det satt av lokaler for demonstrasjoner for innbyggere, skoleklasser og andre som er interessert i forbedring i materialgjenvinning.

Det vil også være noe usikkerhet knyttet til sorteringskvalitet og resultatoppnåelse knyttet til avfallets beskaffenhet, men det er liten grunn til å tro at avfallet i Østfold skiller seg vesentlig fra avfallet på Romerike.

Den økonomiske usikkerheten er knyttet til forhold diskutert over: Lånerente, valutaendringer og bortfall av støtte fra Grønt Punkt Norge. I tillegg ser vi at prisene for resirkulert materiale varierer, slik også prisene på utstyr gjør det

Vurdering av organiseringsalternativer

Flere ulike organiseringsformer har vært vurdert i prosjektgruppen, for eksempel om ett selskap skal eie anlegget, mens et annet drifter det. Det siste kan være å konkurranseutsette driften. Prosjektgruppen har imidlertid vurdert at bransjen er preget av endringer, både hva gjelder reguleringer og teknologi, og at dette er et anlegg for langsiktig satsning og stor grad av utvikling og forbedring. Det vil derfor være hensiktsmessig at kommunene har god styring og kontroll med anlegg og anleggets utvikling i den nærmeste fremtiden.

Derfor har prosjektet anbefalt at deltakerne direkte eller gjennom sine interkommunale foretak etablerer en interkommunalt foretak (IKS) som bygger, eier og drifter sorteringsanlegget. Foretaksformen IKS innebærer at deltagerne har et forholdsmessig (pro rata) ansvar for foretakets forpliktelser.

Det har heller ingen skatte- eller avgiftsmessig betydning om man velger den ene eller den andre organisasjonsformen. Det er anleggets virksomhet som bestemmer dette, ikke organiseringsformen.

I utkast til selskapsavtale er det lagt til grunn at eierandelene ved etableringen fastsettes i forhold til deltageres forventede leveranser av husholdningsavfall til selskapet, basert på 2016-tall. Det er videre lagt til grunn at eierandelene justeres hvert fjerde år basert på deltageres omsetning med selskapet.

Dette er en langsiktig investering for deltagerne hvor en viktig forutsetning er at kostnadene pr husholdning går ned når mange kommuner direkte eller indirekte går sammen om investering og drift. Deltageres uttreden vil forrykke dette. Det er derfor lagt inn i utkast til selskapsavtale at deltagerne først kan si opp deltagerforholdet i selskapet når det er gått 20 år fra ferdigstillingen av selskapets sorteringsanlegg. Ved utløpet av denne perioden kan en deltager med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i selskapet. Ved uttreden fra selskapet skal deltageren innbetale til selskapet en forholdsmessig andel, svarende til eierandelen, av resterende regnskapsmessig bokført verdi på selskaps sorteringsanlegg (bygninger med maskiner m.v.).

Det er videre lagt opp til at det inngås en eieravtale deltagerne i mellom. Denne utdyper og presiserer selskapsavtalen hovedsakelig på «corporate governance»-området, herunder med regulering av eiermøter som skal avholdes minst en gang i året.

Forslag til vedtak

De som skal være deltagere i det nye selskapet oppfordres til å treffe følgende vedtak:

1. Kommunen [IKS'et] slutter seg til å etablere det interkommunale selskapet Østfold Avfallssortering IKS for investering i og drift av et ettersorteringsanlegg, og hvor følgende skal være deltagere: Fredrikstad kommune, Halden kommune, Sarpsborg kommune, MOVAR IKS og Indre Østfold Renovasjon IKS (eller deltagerkommunene i IØR samlet eller enkeltvis).
2. Utkast til selskapsavtale for Østfold Avfallssortering IKS godkjennes.
3. Utkast til eieravtale for Østfold Avfallssortering IKS godkjennes.
4. Som kommunens [IKS'ets] representant i representantskapet til Østfold Avfallssortering IKS velges X, med Y som personlig varamedlem.

Vedtaket fattes med forbehold om at de øvrige kommunene også er med, enten gjennom sine IKS'er eller med direkte eierskap.

Vedlegg:

- Rapport fra PwC/Mepex
- Oppdatert rapport etter IØRs inntreden
- Notat om oppdateringer med nye priser og oppdatert layout
- Selskapsavtalen
- Eieravtalen

Utkast til Selskapsavtale for Østfold Avfallssortering IKS

§ 1 Selskapet

Selskapets navn er Østfold Avfallssortering IKS.

Selskapet skal tilrettelegge for at innbyggerne forbedrer miljøprestasjonen i sin avfallshåndtering, og slik at kommunene minst når EUs krav til materialgjenvinning. På den måten blir selskapet et viktig bidrag i den sirkulære økonomien. Samtidig skal innbyggerne tilbys en avfallsordning som de forstår nytten av og aksepterer.

Deltagere i selskapet er Fredrikstad kommune, Halden kommune, Sarpsborg kommune, ~~Møvar~~MOVAR IKS, og Indre Østfold Renovasjon IKS¹.

For det tilfelle at interkommunalt selskap er deltager i selskapet skal selskapsavtalen § 2 og, § 4 andre og tredje avsnitt ~~og 6 andre avsnitt~~ praktiseres slik at det er deltagerkommunene i det interkommunale selskapet sine forhold som legges til grunn.

Kommentar:

Foretaksnavnet må etter IKS-loven § 4 fremgå av selskapsavtalen. Etter foretaksnavneloven § 2-2 tolvte ledd skal foretaksnavnet for interkommunalt selskap inneholde ordene «interkommunalt selskap» eller forkortelsen «IKS». Foretaksnavn er ofte satt sammen av selskapets aktivitet/formål og geografisk (primær-)område virksomheten utøves, men dette er et rent hensiktsmessighetsspørsmål. Foretaksnavneloven setter få grenser for hva som kan benyttes.

Eierkommunene i IØR IKS og ~~Møvar~~MOVAR IKS må ta stilling til hvem som skal være deltagere; IKS'ene eller kommunene.

For å unngå gjentatte presiseringer knyttet til hhv. kommuner og IKS som deltagere i selskapet er det i tredje avsnitt tatt inn en presisering av når det i selskapsavtalen skal legges til grunn de bakenforliggende deltagerkommunenes forhold. Dette gjelder:

§ 2 – hvis det er et IKS som er deltager er det husholdningsavfallet fra deltagerkommunene i dette som skal håndteres. Dette innebærer blant annet at enerettstildelingene må undersøkes nærmere, slik at IKS kan videretildele denne til sorteringselskapet.

§ 4 andre og tredje avsnitt – hvis IKS er deltager så skal eierandelen fastsettes på grunnlag av de bakenforliggende deltagerkommunens forhold.

~~§ 6 andre avsnitt – tilsvarende skal antall medlemmer i representantskapet for IKS som deltager tildeles som om de bakenforliggende kommunene var direkte deltagere i selskapet.~~

---

¹ Det foreligger innstillinger fra representantskapene i hhv. ~~Møvar~~MOVAR IKS og IØR IKS om at IKS'ene bør være deltagere, men dette er betinget av at eierkommunene i de to selskapene slutter seg til det. Foreløbig er de to IKS'ene skrevet inn som deltagere.

§ 2 Selskapets formål

Selskapets formål er å anlegge, eie og drive anlegg for sortering av husholdningsavfall fra deltagerne. Selskapet kan også drive innsamling og transport av husholdningsavfall fra deltagerne. Med husholdningsavfall menes alle typer avfall kommunene er forpliktet til å håndtere etter forurensningslovgivningen. Husholdningsavfallet vil kunne inneholde en andel næringsavfall som inngår i deltagernes ordinære renovasjonssystem, og som deltagerne håndterer direkte ovenfor næringskundene. Vederlaget for selskapets tjenester til deltagerne skal være lik selvkost slik dette regulatorisk er definert for kommunenes håndtering av husholdningsavfall. Ulike transportavstander fra de forskjellige kommunene til anlegget skal ikke gi prisdifferensiering (solidarisk prising), noe som innebærer at deltagerne skal betale lik pris pr. tonn husholdningsavfall opplastet hos deltagerne og transport til anlegget for behandling. Deltagerne bekoster selv opplastingsplasser.

Sorteringsvirksomheten og prisingen av selskapets tjenester skal bygge på at alle deltagerne har lik ordning for innsamling av husholdningsavfall.

Selskapet kan utnytte ledig transport- og/eller sorteringskapasitet, men dette må ikke komme i konflikt med hovedformålet som er å ivareta deltagernes behov for sortering av husholdningsavfall.

Ikke selvkostbasert virksomhet innenfor rammen av selskapets formål skal skilles ut og utføres i egne datterselskaper, med mindre virksomheten har lite omfang eller er av midlertidig karakter.

Selskapet kan inngå samarbeidsavtaler med andre og/eller inneha eierandeler i andre selskaper dersom dette følger som en naturlig del av virksomheten.

Kommentarer:

Selskapets formål angir rammene for selskapets virksomhet/aktiviteter. Beslutningene fra selskapets styrende organer (representantskap, styre og daglig leder) må ligge innenfor selskapets formål. Formålsangivelsen representerer dermed også en beskyttelse for eierkommunene ved at prosedyren for endring av selskapsavtalen må følges hvis selskapet skal engasjere seg i eller på annen måte involveres i noe utenfor formålet.

Hensynet til hensiktsmessig drift innebærer at formålsbestemmelsen ikke bør angis for snevert slik at man unngår prosedyren med endringer i selskapsavtalen unødvendig ofte eller, mer praktisk, at usikkerhet medfører at et uforholdsmessig stort antall saker forelegges representantskapet. Generelt er det derfor vanlig med ikke alt for spesifikke angivelser samt tilføyelser av typen «og det som naturlig står i sammenheng med» og lignende. Da dette selskapets virksomhet rent faktisk vil være ganske så spesifikt er dette reflektert i utkast til formålsbestemmelse.

De nærmere vilkår for selskapets tjenesteytelser til deltagerne må reguleres i en egen avtale mellom deltagerne og selskapet. Utkast til formålsbestemmelse bare forutsetter at slik avtale inngås/foreligger og det er ikke noe krav om at selskapsavtalen eksplisitt viser til slik avtale.

I utkastet er selvkostbetaling begrenset til håndteringen av husholdningsavfall. Det er lagt inn en presisering om solidarisk prising, dvs. at ulike avstander til anlegget ikke skal gi prisforskjell for eierkommunene. Dette er tillatt innenfor rammen av selvkostregimet, jf. side 34 i KMDs H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester:

«På den annen side er det ikke hensikten at ulike transportavstander fra kommunene til behandlingsanlegg nødvendigvis skal separeres. Avstandsforskjellene kan skyldes at en lokalitet var miljømessig gunstigere, mer kostnadseffektiv, utgjorde et bedre tilbud enn en annen eller ble valgt som følge av en anbudskonkurranse».

Det er lagt inn en presisering for å få frem at grensesnittet mellom selskapet og deltagerne skal være opplastingsplassene.

En forutsetning for etableringen og prisingen av sorteringstjenestene er at kommunene som står bak har lik innsamlingsordning, og dette er reflektert i formålsbestemmelsen.

Evt sortering av husholdningsavfall for andre kommuner forutsetter anbudskonkurranse, hvor selvkost ikke er noen juridisk binding for prisingen. For næringsavfall, herunder eierkommunenenes eget næringsavfall, er prisingen uregulert dvs. et rent forhandlingsspørsmål.

En forutsetning for selskapet er tildeling av enerett fra eierkommunene. Kommersiell utnyttelse av sorteringsanlegget, dvs. håndtering av næringsavfall, er kun tilgjengelig hvis dette er utnyttelse av midlertidig overkapasitet. Anlegget må være dimensjonert for på lengre sikt å håndtere husholdningsavfall alene. Dette da det er en forutsetning for tildeling av enerett at selskapet som får enerett løser en offentlig oppgave og at selskapet tjene allmennhetens behov, i motsetning til primært ivareta et industrielt eller forretningsmessig formål. Disse rammebetingelser er ivaretatt i utkastet til formålsbestemmelse.

§ 3 Forretningskontor

Selskapets forretningskontor er i Fredrikstad kommune.

Kommentarer: Etter IKS-loven § 4 skal selskapsavtalen angi den kommune der selskapet har sitt hovedkontor. I diskusjonsutkastet er forutsatt at forretningskontoret er en del av bygget som huser sentralsorteringsanlegget og dermed er lokalisert til Fredrikstad kommune. Juridisk sett er lokaliseringen av forretningskontoret et rent hensiktsmessighetsspørsmål uavhengig av lokaliseringen av selskapets anlegg. Et selskap står fritt til å ha flere kontorer, men ett må altså utpekes som hovedkontor og angis i selskapsavtalen.

§ 4 Eierandeler og ansvar, uttreden

Eierandelene i selskapet er sammenfallende med deltagerens ansvarsdel for selskapsforpliktelser.

Eierandelene er ved selskapets stiftelse fastsatt i forhold til deltagerens forventede leveranse av husholdningsavfall til selskapet, basert på tall for 2016 som følger:

Fredrikstad kommune	
Halden kommune	
Sarpsborg kommune	
MøvarMOVAR IKS	
IØR IKS	

Eierandelene skal justeres hvert fjerde år på grunnlag av deltagerens forholdsvis andel av omsetningen basert på siste årsregnskap for selskapet, første gang pr. 1. januar 2022 basert på årsregnskapet for 2021.

Deltagerne kan først si opp deltagerforholdet i selskapet når det er gått [20 år] fra ferdigstillingen av selskapets sorteringsanlegg. Ved utløpet av denne perioden kan en deltager med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltagerforhold i selskapet. Ved uttreden fra selskapet skal deltageren innbetale til selskapet en forholdsvis andel, svarende til eierandelen, av resterende regnskapsmessig bokført verdi på selskaps sorteringsanlegg (bygninger med maskiner m.v.).

Kommentarer:

Bestemmelsen om deltagerandeler og ansvar er den materielt viktigste i selskapsavtalen og er naturligvis pliktig innhold etter IKS-loven § 4. Eierandelene må angis ved en bestemt brøk eller prosentandel av selskapet. IKS-lovens ordning er at deltagerens ansvar for selskapets forpliktelser er identisk med eierandel, og det er bare når disse to størrelser skal avvike at ansvarsandel må angis i tillegg til eierandel. Det er likevel ganske vanlig at selskapsavtaler angir både eierandel og ansvarsandel selv om disse er like.

Innbyggertallet i eierkommunene reflekterer normalt nytten eierkommunene har av selskapets tjenester. Et enda mer presist grunnlag er mengden husholdningsavfall levert fra eierkommunene. Begge alternativer er mye anvendt som fordelingsnøkkel for fastsettelse av eierandel. Dette må det tas stilling til. I utkastet er forventet omsetning basert på 2016-tall lagt til grunn som fordelingsnøkkel fra stiftelsen av selskapet. Eierkommunene må ta også stilling til om eierandelene skal tas opp til revurdering, dvs. omfordeling, med regelmessige mellomrom. Slike bestemmelser er ganske vanlige, og det er derfor tatt inn en formulering om dette i utkastet. Eksempler:

Sirkula IKS (Hamar, Løten, Ringsaker og Stange kommuner) – selskapet er skilt ut fra Hias IKS. Eierfordelingen ble basert på regnskapsført forbruk av tjenester pr 31.12.15. Justeringsbestemmelsen lyder slik:

«Partene er enige om at eierandeler skal justeres hvert 5. år, eller hyppigere dersom vesentlige endringer har inntrådt siden forrige justering. Justering skal baseres på eiernes andel av omsetningen i siste års regnskap, med mindre eiernes kommer frem til en annen avtale. Økonomisk oppgjør mellom eiernes skal baseres på verdien av selskapet ved avleggelse av siste års regnskap. Den enkelte kommunes eierandel ved siste årsskifte skal legges til grunn ved utdeling av kapital.»

Årlig justering av eierandel er også mulig, selv om ikke mange IKS'er har funnet det hensiktsmessig. Et eksempel på årlig justering er ROAF (Aurskog-Høland, Enebakk, Fet, Gjerdrum, Nittedal, Lørenskog, Rælingen, Skedsmo og Sørum kommuner) – bestemmelsen om eierandel og ansvar lyder slik:

«Eierkommunene eier og har økonomisk ansvar for selskapet i samme forhold som de finansierer selskapets virksomhet gjennom betaling for renovasjonstjenester fra selskapet. Kommunenes eierandel/ansvarsandel baseres på innbyggertall i den enkelte kommune pr. 01.01. for det enkelte år (SSB). Eierandelen for det enkelte år rapporteres i note til regnskapet.»

IØR har også årlig justering – selskapsavtalen der har følgende bestemmelse:

«De deltakende kommuners ideelle eierandel i selskapet beregnes ut fra antall registrerte abonnenter foregående år, dvs. siste avlagte regnskap. Det samme gjelder forpliktelsene.»

~~Møvar~~ **MOVAR** IKS – i selskapsavtalen er det bestemmelse om at eier- og ansvarsandelene skal evalueres hvert 4. år.

Renovasjonen IKS (Stavanger og Sandnes kommuner) nevnes som et eksempel grunnet en annen løsningsmekanisme. Der har man ikke justeringsbestemmelse. Selskapet eies 50/50 av de to kommunene. Eierkommunene betinget seg langsiktige fordringer for de verdier som ble overdratt til selskapet. Heller ikke Agder Renovasjon IKS (Arendal, Grimstad og Froland kommuner) har justeringsbestemmelse.

Husholdningsavfallet som skal leveres til selskapet består av dagens restavfall fra husholdningene, sammen med plast og våtorganisk (matavfall). Som eksempel ville en fordeling basert på tall fra tredje kvartal i 2015, gitt en eierfordeling som følger:

	Levert avfall (tonn pr år)	Eierandel
Fredrikstad	19 694	30.14%
~~Møvar~~ MOVAR	16 572	25.36%
Sarpsborg	12 899	19.74%
Halden	5 915	9.05%
IØR	10 271	15.72%

Siste avsnitt om uttreden er tatt inn etter diskusjon i prosjektgruppemøte 30. oktober. Uttreden har hittil bare vært nevnt i vedlegg 1. Bestemmelsene i IKS-loven § 30 er i hovedsak ufravelige, men det kan avtales av avtalen er uoppsigelig i en periode og det økonomiske oppgjøret kan også avtales særskilt.

§ 5 Innskudd

Deltagerne har ikke plikt til å foreta innskudd i selskapet.

Kommentarer:

Etter IKS-loven § 4 skal selskapsavtalen angi deltakernes innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet. I utkastet er det lagt til grunn at det ikke foreligger innskuddsplikt. Dette

forutsetter fullfinansiering av selskapet ved lån i oppbyggings- og investeringsfasen. Innføring av innskuddsplikt vil måtte følge prosedyren for endring av selskapsavtalen.

I intensjonsavtalen er det et avsnitt om kostnader i fasen frem til etableringen av selskapet, som må bæres av eierkommunene.

§ 6 Representantskapets sammensetning

Deltagerne utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet, som er selskapets øverste organ og består av [...] faste medlemmer med personlige varamedlemmer. Hver av deltagerne har ett medlem i representantskapet.

Representantskapet medlemmer velges for 4 år og følger kommunevalgperioden.

Representantskapet konstituerer seg selv og velger selv sin leder og nestleder.

Kommentarer:

Etter IKS-loven §4 må det i selskapsavtalen fremgå antall medlemmer i representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte eierkommune deltager oppnevner. Øvrig tekst som inntas om representantskapets sammensetning vil kun ha informasjonsverdi.

IKS-loven § 6 har nærmere regulering av representantskapet og dets sammensetning:

«Selskapet skal ha et representantskap hvor samtlige deltakere er representert med minst én representant. Vedkommende kommunestyre eller fylkesting oppnevner selv sine representanter. Er et interkommunalt selskap deltaker, oppnevner selskapets representantskap dets representanter. Det skal oppnevnes minst like mange varamedlemmer som faste medlemmer. Hvis ikke annet er fastsatt i selskapsavtalen, velger representantskapet selv sin leder og nestleder.

Kommunestyret eller fylkestinget bestemmer selv om dets representanter skal velges ved forholdsvalg eller flertallsvalg.

Daglig leder kan ikke velges til medlem av representantskapet.

Representantskapets medlemmer velges for fire år om ikke annet er fastsatt i selskapsavtalen. Den enkelte deltaker kan foreta nyvalg av sine representantskapsmedlemmer i valgperioden. Nyvalg skjer for den gjenværende del av valgperioden.»

Som det fremgår av lovbestemmelsen så kan det avtales avvikende løsning når det gjelder valg av representantskapets leder og nestleder. Dette kan også egne seg for nærmere regulering i en eieravtale.

Det er lagt til grunn at hver deltager, herunder når IKS er deltager, skal ha ett medlem i representantskapet. Hvis IKS er deltager i selskapet er det som nevnt til § 1 lagt opp til i utkastet at antall medlemmer tildeles IKS'et som om de bakenforliggende kommuner direkte var deltager selv.

§ 7 Representantskapets oppgaver og saksbehandling

Representantskapets leder innkaller til møte i representantskapet med minst fire ukers varsel.

Ved votering skal stemmene vektes i henhold til deltagerens gjeldende eierandeler.

Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvdel av medlemmene er til stede, og disse representerer minst to tredeler av stemmene.

Vedtaket fattes med alminnelig flertall. Ved valg anses den valgt som får flest stemmer.

Representantskapet skal behandle:

- **Valg av styre, styreleder og nestleder**
- **Selskapets årsberetning og regnskap**
- **Budsjett og økonomiplan**
- **Fastsette godtgjørelse for styrets leder og medlemmer**
- **Andre saker som etter loven eller etter selskapsavtalen skal behandles i representantskapet**

Kommentarer:

IKS-loven §§ 7-9 har relativt utførlige bestemmelser om hhv. representantskapets myndighet, innkalling til møte i representantskapet og saksbehandlingen i representantskapet. Her som ellers kan IKS-lovens reguleringer bare fravikes når loven selv gir hjemmel for det. Strengt tatt er det kun avvik fra lovens bestemmelser som må inntas i selskapsavtalen. Det er likevel vanlig at man av informative hensyn tar inn de viktigste bestemmelsene om representantskapet og dets saksbehandling, selv om det ikke gjøres avvik fra lovens bestemmelser.

IKS-loven § 7 bestemmer at det i selskapsavtalen kan fastsettes at visse arter saker som ellers vil høre under styret, jf. IKS-loven § 13, må godkjennes av representantskapet. IKS-lovens oppgavefordeling mellom representantskapet og styret representerer lovgivers vurdering av hva som juridisk og praktisk er hensiktsmessig i normaltillfeller. Det er et resultat av slike avveininger når det i IKS-loven § 25 er fastslått at større investeringer, salg og pantsettelser må vedtas av representantskapet etter forslag fra styret. Vår oppfatning er at IKS-loven § 25 og de generelle grensdragningene mellom representantskap og styre normalt er tilstrekkelige. Dette må også sees i sammenheng med selskapsavtalens formålsbestemmelse. Står det der at selskapet skal eie en bestemt type driftsmiddel så kan ikke styret (eller representantskapet) f.eks. selge dette uten etter forutgående endring av selskapsavtalen.

IKS-loven § 9 bestemmer at hvert representantskapsmedlem har én stemme, med mindre annet er fastsatt i selskapsavtalen. Hvis man vil fordele stemmevekten etter eierandel må dette således fastsettes i selskapsavtalen. En alternativ måte å fordele stemmevekten på vil være å la antall medlemmer av representantskapet stå i forhold til eierandelen. I utkastet er det lagt inn en stemmeveksregel i samsvar med eierandel.

IKS-loven § 9 bestemmer videre at representantskapets vedtak fattes med alminnelig (simpelt) flertall «med mindre annet er fastsatt i loven her eller i selskapsavtalen». Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende. Loven har en egen bestemmelse for valg. Ved valg anses den valgt eller ansatt som får flest stemmer. Representantskapet kan på forhånd bestemme at det skal holdes ny avstemning

dersom ingen får flertall av de avgitte stemmer. Står stemmetallet likt, treffes avgjørelse om ansettelse av møtelederen, mens valg avgjøres ved loddtrekning.

§ 8 Styret

Styret i selskapet består av syv medlemmer. De ansatte skal være representert i styret. Funksjonstiden er to år.

Forvaltningen av selskapet hører under styret, som har ansvar for en tilfredsstillende organisasjon av selskapets virksomhet. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret ansetter daglig leder og skal føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma. Styret kan gi styremedlem eller daglig leder rett til å tegne selskapets firma og kan bestemme at de som har slik rett, må utøve den i fellesskap.

Kommentarer: Etter IKS-loven § 4 må antall styremedlemmer fremgå av selskapsavtalen. Antallet må være minst tre. Et fra-til antall er ikke mulig i IKS. Loven har ikke bestemmelser om varamedlemmer. Eierkommunene står fritt til å innta bestemmelser om varamedlemmer i selskapsavtalen. Representantskapet, som velger styremedlemmer, kan selv bestemme om det skal velges varamedlemmer og om disse skal være personlige (evt. innenfor rammen av hva eierkommunene måtte ha bestemt om dette i selskapsavtalen).

IKS-loven har ikke regler om valgkomite. Representantskapet står etter loven fritt til å oppnevne en valgkomité, som i så fall skal forberede valget og avgi innstilling til representantskapet. Det kan fastsettes i selskapsavtalen at man skal ha en valgkomité, og dette kan utdypes i eieravtale. I eieravtalen kan prosess for valg og egenskaper ved medlemmene både til valgkomitéen og styret reguleres.

IKS-loven §§ 10-13 har relativt utførlige bestemmelser om hhv. styret og styrets sammensetning, innkalling til styremøte, saksbehandlingen i styret og styrets myndighet. I tillegg kommer IKS-loven § 16 om representasjon utad. Her som ellers kan IKS-lovens reguleringer bare fravikes når loven selv gir hjemmel for det. Strengt tatt er det kun avvik fra lovens bestemmelser som må inntas i selskapsavtalen.

Lovens ordning er at styrets leder og nestleder utpekes av representantskapet (reflektert i utkastet § 7). Det kan fastsettes at styret selv utpeker leder og nestleder, men det ville være en uvanlig løsning.

Styremedlemmenes funksjonstid etter lovens ordning er to år, men i selskapsavtalen kan denne utvides til maksimalt fire år. To år er lagt til grunn i utkastet. Representantskapet kan når som helst bytte ut styremedlemmer, uavhengig av funksjonstiden. Dette kan være praktisk i en overgangsfase etter etableringen, slik at man har delvis kontinuitet i styresammensetningen.

IKS-loven § 10 har bestemmelser om ansattes representasjonsrett. Lovens løsninger avhenger av antall ansatte:

- *I selskap som har 30 eller færre ansatte har så har de ansatte ikke rett på styremedlemmer – de må nøye seg med en møte- og talerett tilsvarende retten etter kommuneloven § 26 nr. 1, dvs. begrenset til tilfeller hvor styret behandler saker som gjelder forholdet mellom selskapet som arbeidsgiver og de ansatte.*
- *Hvis selskapet har flere enn 30 ansatte kan et flertall av de ansatte kreve at ett styremedlem og en observatør med varamedlemmer velges av og blant de ansatte. Hvis det er mer enn 50 ansatte kan de ansatte kreve inntil en tredel, men minst to, av styrets medlemmer med varamedlemmer. I begge disse tilfellene følger det av loven at styret skal ha minst fem medlemmer. (Bestemmelsene som gjelder hvis det er over 200 ansatte antas uaktuelle).*

Det antas at kun terskelen med 30 ansatte kan bli aktuell i ordinær driftsfase. Styringsgruppen har lagt til grunn at ansatte skal være representert i styret selv om de ikke skulle ha krav på dette etter loven. I utkastet er det tatt inn en formulering om at «De ansatte skal være representert i styret». Dette utdypes i en separat eieravtale, hvor det også skal fremgå at det skal nedsettes en valgkomite. Det kan fastsettes at de ansatte også skal være representert i valgkomiteen. Valg av styremedlem fra de ansatte (utover lovens ordning) må formelt foretas av representantskapet da dette ikke kan gi sin valgtrett til andre. Utkast til formulering i selskapsavtalen er nøytral i denne sammenheng, i tillegg til at intensjonen er at den ikke skaper uklarhet når ansatte også etter loven får krav på styrerepresentasjon.

§ 9 Daglig leder

Daglig leder forestår den daglige ledelse av selskapet og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret har gitt. Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller av stor betydning.

Daglig leder representerer selskapet utad i saker som faller inn under dennes myndighet.

Kommentar: I et IKS er daglig leder et pliktig selskapsorgan. Det må ikke stå noe i selskapsavtalen om daglig leder (med mindre man skulle velge den høyst uvanlige løsningen at representantskapet ansetter daglig leder) da dennes myndighet og plikter er regulert av loven, og styret står fritt til å gi både generelle retningslinjer og instruksjer i enkeltsaker. At det er styret som ansetter daglig leder følger av utkastet § 8 om styret.

§ 10 Lån

Selskapet kan ta opp lån innenfor en samlet låneramme på NOK [.....] millioner.

Kommentarer:

Grunnet deltagerens ansvar for selskapets forpliktelser følger det av IKS-loven § 22 at selskapet ikke kan ta opp lån med mindre deltagerne er enige om dette, og enigheten er kommet til uttrykk i selskapsavtalen. Maksimal låneramme må angis. At selskapet kan ta opp lån er en forutsetning for opprettelsen av dette, alternativt må deltagerne fullfinansiere selskapet.

Lovens ordning er at det er styret som beslutter låneopptak, innenfor rammene av budsjett, økonomiplan og øvrige beslutninger fra representantskapet.

Lovbestemmelsen lyder som følger:

«§ 22. Lån, garantier og finansiell risiko

Selskapet kan bare ta opp lån dersom dette er fastsatt i selskapsavtalen. Dersom selskapet skal kunne ta opp lån, skal avtalen inneholde et tak for selskapets samlede låneopptak.

Selskapet kan ta opp lån for å finansiere investeringer i bygninger, anlegg og varige driftsmidler til eget bruk, og for å konvertere eldre lånegjeld. Det kan ikke tas opp lån etter første punktum for den delen av anskaffelseskost som tilsvarer rett til kompensasjon for merverdiavgift etter lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. Selskapet kan ta opp likviditetslån eller inngå avtale om likviditetstrekkrettighet.

Dersom en av deltakerne er underlagt reglene i kommuneloven § 60, skal selskapets vedtak om opptak av lån eller vedtak om langsiktig avtale om leie av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som kan påføre selskapet utgifter utover de fire neste budsjettår, godkjennes av departementet.

Selskapets samlede lånegjeld etter andre ledd første punktum skal avdras med like årlige avdrag. Gjenstående løpetid for selskapets samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for selskapets anleggsmidler ved siste årsskifte.

Selskapets likviditetslån eller benyttet trekkrettighet etter andre ledd tredje punktum skal være gjort opp senest når årsregnskapet fastsettes. Foreligger det regnskapsunderskudd som etter økonomiplanen skal dekkes over flere år, kan løpetiden for likviditetslånet forlenges tilsvarende inndekkningsperioden.

Selskapet kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser.

Selskapet skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko, og under hensyn til at selskapet skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall.

Avtale i strid med bestemmelsene i første, tredje og sjette ledd er ugyldig.»

§ 11 Endring av selskapsavtalen

Endring av selskapsavtalen krever likelydende vedtak hos samtlige deltagere.

Kommentarer:

Endringer av selskapsavtalen er regulert i IKS-loven § 4.² ~~Endringer av følgende materielle bestemmelser i selskapsavtalen må vedtas på samme måte som vedtagelsen av selskapsavtalen, dvs. av de respektive by / kommunestyre (representantskapet for IKS som deltager):~~

- ~~• Selskapets foretaksnavn~~
- ~~• Hvem som er deltager~~

² Relativt mye tekst i kommentarene til § 11 er strøket som overflødig da det er lagt til grunn at enhver endring i selskapsavtalen må godkjennes av den enkelte deltager. At en annen løsning kunne vært lagt til grunn for en svært liten del av avtaleteksten (dvs. for bestemmelser som det ikke er påkrevet å ha i selskapsavtalen) er det unødvendig å redegjøre for. Opprinnelig tekst var mer relevant i en tidlig fase.

- *Selskapets formål*
- *Lokaliseringen av hovedkontoret*
- *Antall styremedlemmer*
- *Deltakernes innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet*
- *Den enkelte deltakers eierandel i selskapet (og evt avvikende ansvarsdel)*
- *Antall medlemmer av representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte deltaker oppnevner*
- *Annet som etter loven må fastsettes i selskapsavtalen – det siktes med dette til tilfeller hvor det i medhold av IKS-loven er avtalt avvikende bestemmelser, f.eks. hvis det er avtalt at styrets funksjonstid skal være 4 år i stedet for lovens normalordning med 2 år. Endring av slike bestemmelser må dermed også vedtas av by-/kommunestyrene.*

Det er viktig å være oppmerksom på at IKS-loven § 4 legger til grunn som normalordning at endringer av andre bestemmelser enn de som er oppregnet rett ovenfor andre bestemmelser enn de som etter loven må stå i selskapsavtalen kan vedtas av representantskapet med tilslutning fra minst to tredeler av de avgitte stemmer. Loven åpner for å ta inn avvikende bestemmelse om at også slike bestemmelser skal vedtas av by/kommunestyrene (representantskapet for IKS som deltager). Det presiseres at en slik avvikende løsning er lagt til grunn i utkastet § 11. Det vil si at enhver endring i selskapsavtalen er betinget av godkjenning fra hver enkelt deltager.

Hvor kritisk dette er beror naturligvis på omfanget og innholdet av slike bestemmelser som loven som utgangspunkt tillegger representantskapet å endre.

I enkelte bestemmelser i utkastet (f.eks. utkastet § 7 om representantskapet, § 8 om styret og § 9 om daglig leder) gjentas noe av lovens bestemmelser, evt i lett omskrevet form, av informasjonshensyn. Slike bestemmelser kan etter lovens ordning endres, herunder fjernes, med to tredjedelers flertall av representantskapet. Endringene kan imidlertid ikke fravike lovens bestemmelser i større grad enn lovens selv gi hjemmel for, og tas bestemmelsene ut av selskapsavtalen vil lovens bestemmelser like fullt gjelde. Dette spørsmålet bør derfor ikke overvurderes. Det er naturlig at det enten 1) gjøres en gjennomgang av selskapsavtalen som helhet når endelig utkast nærmer seg for å identifisere bestemmelser hvis endringer ville innebærer realitetsendringer. Alternativt kan man 2) legge til grunn i første omgang at prosedyren med vedtagelse av by-/kommunestyrene skal gjelde uansett, slik det er gjort i utkast til bestemmelse.

Vedlegg 1: Andre potensielle bestemmelser i selskapsavtalen, ~~som så langt ikke er inntatt~~

Endringer av deltagerforholdet

IKS-loven har bestemmelser om eierskifte (lovens § 26), uttreden (§ 30) og utelukkelse av deltager (§ 31). Lovens bestemmelser er relativt utførlige og – med unntak av uttreden – kan de ikke fravikes i selskapsavtalen. I motsetning til omtalen i utkast til selskapsavtale, f.eks. om representantskapet og styrets kjerneoppgaver, utover det loven krever så vil bestemmelser om eierskifte og uttreden være tilfeller av ekstraordinær karakter. Behovet for å omtale dette i selskapsavtalen av informasjonshensyn skulle være lite.

Når det gjelder en deltagers uttreden fra selskapet (lovens § 33) så åpner denne for at avvikende løsninger kan inntas i selskapsavtalen. Ved kapitalintensiv ny virksomhet, som i dette tilfellet, kan en avtaleregulering av dette ~~kunne være aktuelt å vurdere være hensiktsmessig~~. I utkast til § 4 er det inntatt ~~eksempel på hvordan dette kan utformes bestemmelser om at deltagerne først kan si opp deltagerforholdet når en vesentlig driftsperiode har gått samt prinsippene for oppgjøret ved uttreden.~~

Oppløsning av selskapet (lovens § 33)

Lovens bestemmelser om oppløsning av selskapet er ufravikelige. Behovet for av informasjonshensyn å omtale oppløsning i selskapsavtalen skulle være lite.

Forskjellige økonomibestemmelser

IKS-loven har bestemmelser om årsbudsjett (§§ 18 og 19), økonomiplan (§ 20), regnskap og revisjon (§§ 27 og 28) og utdelinger til eierne (§ 29). Bestemmelsen om regnskap kan fravikes ved at det kan tas inn i selskapsavtalen at regnskapet skal avlegges etter kommunale regnskapsprinsipper. De øvrige nevnte økonomibestemmelsene er ufravikelige. I utkastet til selskapsavtale er det nevnt at det er representantskapet som vedtar de styrende økonomidokumentene og at styret må holde seg innenfor rammene disse oppstiller. Nærmere gjengivelse av detaljer om økonomiplan m.v., eller bestemmelser som utdypet lovens ordninger, antar vi det er lite behov for i selskapsavtalen. Eieravtale ville i så fall være et mer nærliggende dokument.

Tvisteløsning

Det er ikke uvanlig at selskapsavtaler inneholder bestemmelser om hvordan tvister skal løses. Slike er gjerne utformet som forhandlings/meglingsbestemmelser, evt. med henvisning til vanlige tvisteregler som siste utvei. Voldgiftsdommer kan i liten grad påankes, og må generelt frarådes utenfor tilfeller med rene løpende forretningsforhold hvor hensynet til en rask endelig avgjørelse er tungtveiende.

Vedlegg 2: «Særtrykk» av selskapsavtalen (diskusjonsutkast)

Selskapsavtale for Østfold Avfallssortering IKS

§ 1 Selskapet

Selskapets navn er Østfold Avfallssortering IKS.

Selskapet skal tilrettelegge for at innbyggerne forbedrer miljøprestasjonen i sin avfallshåndtering, og slik at kommunene minst når EUs krav til materialgjenvinning. På den måten blir selskapet et viktig bidrag i den sirkulære økonomien. Samtidig skal innbyggerne tilbys en avfallsordning som de forstår nytten av og aksepterer.

Deltagere i selskapet er Fredrikstad kommune, Halden kommune, Sarpsborg kommune, ~~Møvar~~ **MOVAR** IKS, og Indre Østfold Renovasjon IKS.

For det tilfelle at interkommunalt selskap er deltager i selskapet skal selskapsavtalen §§ ~~2 og 3~~; 4 andre og tredje avsnitt ~~og 6 andre avsnitt~~ praktiseres slik at det er deltagerkommunene i det interkommunale selskapet sine forhold som legges til grunn.

§ 2 Selskapets formål

Selskapets formål er å anlegge, eie og drive anlegg for sortering av husholdningsavfall fra deltagerne. Selskapet kan også drive innsamling og transport av husholdningsavfall fra deltagerne. Med husholdningsavfall menes alle typer avfall kommunene er forpliktet til å håndtere etter forurensningslovgivningen. Husholdningsavfallet vil kunne inneholde en andel næringsavfall som inngår i deltagerens ordinære renovasjonssystem, og som deltagerne håndterer direkte ovenfor næringskundene. Vederlaget for selskapets tjenester til deltagerne skal være lik selvkost slik dette regulatorisk er definert for kommunenes håndtering av husholdningsavfall. Ulike transportavstander fra de forskjellige kommunene til anlegget skal ikke gi prisdifferensiering (solidarisk prising), noe som innebærer at deltagerne skal betale lik pris pr. tonn husholdningsavfall opplastet hos deltagerne og transport til anlegget for behandling. Deltagerne bekoster selv opplastingsplasser.

Sorteringsvirksomheten og prisingen av selskapets tjenester skal bygge på at alle deltagerne har lik ordning for innsamling av husholdningsavfall.

Selskapet kan utnytte ledig transport- og/eller sorteringskapasitet, men dette må ikke komme i konflikt med hovedformålet som er å ivareta deltagerens behov for sortering av husholdningsavfall.

Ikke selvkostbasert virksomhet innenfor rammen av selskapets formål skal skilles ut og utføres i egne datterselskaper, med mindre virksomheten har lite omfang eller er av midlertidig karakter.

Selskapet kan inngå samarbeidsavtaler med andre og/eller inneha eierandeler i andre selskaper dersom dette følger som en naturlig del av virksomheten.

§ 3 Forretningskontor

Selskapets forretningskontor er i Fredrikstad kommune.

§ 4 Eierandeler og ansvar, uttreden

Eierandelene i selskapet er sammenfallende med deltagerens ansvarsdel for selskapsforpliktelser.

Eierandelene er ved selskapets stiftelse fastsatt i forhold til mengde husholdningsavfall deltagerne hver for seg har håndtert for 2016 som følger:

Fredrikstad kommune	
Halden kommune	
Sarpsborg kommune	
~~Movar~~ MOVAR IKS	
Indre Østfold Renovasjon IKS	

Eierandelene skal justeres hvert fjerde år på grunnlag av deltagerens forholdsmessige andel av omsetningen basert på siste årsregnskap for selskapet, første gang pr. 1. januar 2022 basert på årsregnskapet for 2021.

Deltagerne kan først si opp deltagerforholdet i selskapet når det er gått [20 år] fra ferdigstillelsen av selskapets sorteringsanlegg. Ved utløpet av denne perioden kan en deltager med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i selskapet. Ved uttreden fra selskapet skal deltageren innbetale til selskapet en forholdsmessig andel, svarende til eierandelen, av resterende regnskapsmessig bokført verdi på selskaps sorteringsanlegg (bygninger med maskiner m.v.).

§ 5 Innskudd

Deltagerne har ikke plikt til å foreta innskudd i selskapet.

§ 6 Representantskapets sammensetning

Eierkommunene utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet, som er selskapets øverste organ og består av [...] faste medlemmer med personlige varamedlemmer. Hver av deltagerne har ett medlem i representantskapet.

Representantskapet medlemmer velges for 4 år og følger kommunevalgperioden.

Representantskapet konstituerer seg selv og velger selv sin leder og nestleder.

§ 7 Representantskapets oppgaver og saksbehandling

Representantskapets leder innkaller til møte i representantskapet med minst fire ukers varsel.

Ved votering skal stemmene vektet i henhold til deltagerens gjeldende eierandeler.

Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvdel av medlemmene er til stede, og disse representerer minst to tredeler av stemmene.

Vedtak fattes med alminnelig flertall. Ved valg anses den valgt som får flest stemmer.

Representantskapet skal behandle:

- Valg av styre, styreleder og nestleder
- Selskapets årsberetning og regnskap
- Budsjett og økonomiplan
- Fastsette godtgjørelse for styrets leder og medlemmer
- Andre saker som etter loven eller etter selskapsavtalen skal behandles i representantskapet

§ 8 Styret

Styret i selskapet består av syv medlemmer. De ansatte skal være representert i styret. Funksjonstiden er to år.

Forvaltningen av selskapet hører under styret, som har ansvar for en tilfredsstillende organisasjon av selskapets virksomhet. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret ansetter daglig leder og skal føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma. Styret kan gi styremedlem eller daglig leder rett til å tegne selskapets firma og kan bestemme at de som har slik rett, må utøve den i fellesskap.

§ 9 Daglig leder

Daglig leder forestår den daglige ledelse av selskapet og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret har gitt. Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller av stor betydning.

Daglig leder representerer selskapet utad i saker som faller inn under dennes myndighet.

§ 10 Lån

Selskapet kan ta opp lån innenfor en samlet låneramme på NOK [.....] millioner.

§ 11 Endring av selskapsavtalen

Endring av selskapsavtalen krever likelydende vedtak hos samtlige deltagere.

DiskusjonsuUtkast til Eieravtale for Østfold Avfallssortering IKS

§ 1 Parter

Denne avtale er inngått mellom Fredrikstad kommune, Halden kommune, Sarpsborg kommune, ~~Movar~~MOVAR IKS, Indre Østfold Renovasjon IKS¹ som deltager i Østfold Avfallssortering IKS.

Kommentar:

Som for selskapsavtalen må det tas stilling til deltagerforholdene.

Avtaleparter er deltagerne. Avtalen må derfor signeres av noen som juridisk kan representere deltagerne. Dette beror på saksbehandlingsregler og fullmaktsgivning fra deltagerne (kommunestyret for kommuner og representantskapet for IKS som deltager). At man er medlem av representantskapet er ikke alene tilstrekkelig fullmakt. Se også § 7 om endringer av eieravtalen.

§ 2 Avtalens formål

Partene har stiftet Østfold Avfallssortering IKS. Selskapsavtalen og lov om interkommunale selskaper regulerer primært forholdet mellom deltagerne, forholdet mellom deltagerne og selskapet og forholdet mellom selskapsorganene. Formålet med eieravtalen er å gi utfyllende bestemmelser om disse forhold.

Ved eventuell motstrid vil ufravelige regler i den til enhver tid gjeldende lov om interkommunale selskaper ha forrang foran selskapsavtale og eieravtale. Selskapsavtalen vil ha forrang foran eieravtalen.

Selskapets virksomhet reguleres av den til enhver tid gjeldende forurensningslovgivningen. Eieravtalen skal praktiseres slik at virksomheten ikke kommer i strid med gjeldende forurensningslovgivning eller annen ufravelig lovgivning.

Kommentar:

Selskapet er stiftet når alle deltagerne har signert og vedtatt avtalen. Det vil være naturlig å behandle selskapsavtalen og eieravtalen under ett.

Utkastet § 2 angir kort formålet med avtalen og rangordningen mellom selskapsavtalen og eieravtalen. ~~Eieravtalen vil [ventelig, se § 6] også regulere visse detaljer i selskapets virksomhet og avtaleforholdet med deltagerne.~~ For ordens skyld er det presisert at eieravtalen skal praktiseres i tråd med den til enhver tid gjeldende lovgivning.

Den formelle statusen for en eieravtale er at avtalen kun er bindende mellom avtalepartene, ikke for selskapet (herunder selskapets styre og daglig leder). Avtalepartene påtar seg ved avtaleinngåelsen å treffe beslutninger i kommunestyret (representantskapet for IKS som deltager) samt avgi stemme i representantskapet til Østfold Avfallssortering IKS på en slik måte at avtalen overholdes. Opptres det i strid med avtalen vil beslutningen like fullt være selskapsrettslig gyldig (typisk et vedtak i representantskapet i selskapet), men misligholdssanksjoner kan etter omstendighetene kunne være aktuelle, for eksempel at øvrige avtaleparter kan vurdere å anse seg ubundet av avtalen.

---

¹ Det foreligger innstillinger fra representantskapene i hhv. ~~Movar~~MOVAR IKS og IØR IKS om at IKS'ene bør være deltager, men dette er betinget av at eierkommunene i de to selskapene slutter seg til det. Foreløbig er de to IKS'ene skrevet inn som deltager.

§ 3 Øvrige styringsdokumenter

1. Corporate governance

Foruten lov om interkommunale selskaper, selskapsavtalen og eieravtalen skal følgende overordnede styringsdokumenter gjelde for selskapet:

- Instruks for valgkomitéen

Representantskapet skal oppnevne en valgkomité som skal forberede representantskapets valg av styremedlemmer. Nærmere bestemmelser om valgkomitéens sammensetning, funksjonstid, arbeidsform og innstilling gis i en instruks for valgkomitéen, som fastsettes av representantskapet. Valgkomitéens innstilling skal også omfatte forslag til styrehonorar.

I instruksen for valgkomitéen skal det fremgå at det skal tilstrebes en sammensetning med komplementær kompetanse og erfaring.

Det skal oppnevnes varamedlemmer til styret. Det skal benyttes en ordning med numeriske, ikke personlige, varamedlemmer for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret.

Hvis selskapet skulle etablere datterselskap kan styremedlemmer i morselskapet ikke være styremedlem i datterselskap.

- Styreinstruks

Det tilligger styret å fastsette en styreinstruks for styrets arbeid.

- Instruks for daglig leder

Det tilligger styret å fastsette en instruks for daglig leder.

2. Andre styringsdokumenter

Representantskapet skal årlig behandle budsjett og økonomiplan for selskapet.

I tillegg kommer operative/driftsmessige styringsdokumenter og planer som utarbeides av selskapets ledelse.

3. Representantskapet

Representantskapsmedlemmene i selskapet skal ikke motta honorar eller utgiftsgodtgjørelse fra selskapet.

Kommentarer:

I § 4.3 nr. 1 oppregnes de «corporate governance»-dokumentene som skal gjelde for selskapet og angir hvilke selskapsorganer som har eierskap til disse.

I § 4.3 nr. 2 er andre overordnede styringsdokumenter oppregnet.

Nærmere om styret:

I utkastet er enkelte sentrale forhold knyttet til styresammensetning regulert, for øvrig er det overlatt til representantskapet å utforme de nærmere bestemmelser om valgkomitéen.

Formuleringene om styrets sammensetning er inspirert av KS' Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll, anbefaling nr. 9 om sammensetningen av styret.

Inntil selskapets ansatte har rett til styrerepresentasjon etter loven (30 ansatte eller mer) bør valgkomitéens innstilling også inneholde forslag til ansatterepresentant i styret, som de ansatte har krav på etter selskapsavtalen § 8. Denne ansatterepresentanten utnevnes formelt sett av representantskapet da dette ikke kan delegere sin valgrett, heller ikke til de ansatte. Det kan fastsettes i instruksen for valgkomitéen at de ansatte skal være representert i denne så lenge de ansatte ikke har rett til styrerepresentasjon etter loven. Når de ansatte har lovbestemt representasjonsrett gjelder egne saksbehandlingsregler for valg av ansattrepresentant til styret.

Vararepresentanter til styret er ikke omhandlet i utkast til selskapsavtale. Om vararepresentanter vises til KS' Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll, anbefaling nr. 14: «Der det utpekes varamedlemmer til styret bør ordningen med numeriske varamedlemmer benyttes for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret. Lovverket gir mulighet for å utpeke enten personlige eller numeriske vara. Anbefalingen om numerisk vara er gitt ut i fra behovet for kontinuitet og kompetanse. Det anbefales også at 1. varamedlem blir invitert til styremøtene for på den måten å sikre best mulig kompetanse og kontinuitet.»

Om styret i eventuelt datterselskap heter det i KS' Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll, anbefaling nr. 13: «Styremedlemmer i morselskap bør ikke sitte i styret til datterselskap. Konserndirektøren kan være representert i datterselskapenes styre.» Bakgrunnen er styret i morselskapets kontrollfunksjon.

§ 4 Viktige enkeltsaker

Vedtak om å avhende eller pantsette fast eiendom eller andre større kapitalgjenstander samt vedtak om å foreta investeringer som er av vesentlig betydning for selskapet eller en eller flere av deltakerne, treffes av representantskapet etter forslag fra styret.

Låneopptak skal forhåndsgodkjennes av representantskapet etter forslag fra styret.

Opprettelse av datterselskap, jf. selskapsavtalen § 2 tredje avsnitt, skal forhåndsgodkjennes av representantskapet i selskapet.

Kommentarer:

Bestemmelsene om låneopptak representerer et avvik i forhold til lovens ordning, som er at det er styret som beslutter låneopptak innenfor rammen av selskapsavtalen og eventuelle instruksjer fra representantskapet. Representantskapets forhåndsgodkjennelse kan også gis i forbindelse med vedtagelsen av budsjett og økonomiplan.

Om opprettelse av datterselskap nevnes at utkastene til selskapsavtale § 2 og eieravtale § 5 første avsnitt er til hinder for at vesentlige deler av selskapets eiendeler overføres til et datterselskap.

I utkast til selskapsavtale § 2 er det lagt til grunn at «Ikke selvkostbasert virksomhet innenfor rammen av selskapets formål skal skilles ut og utføres i egne datterselskaper, med mindre virksomheten har lite omfang eller er av midlertidig karakter».

Anbefaling nr. 3 i KS' Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll er som følger: «Selskaper som opererer i et marked i konkurranse med andre aktører i tillegg til monopolvirksomhet, bør som hovedregel skille ut den markedsrettede delen av virksomheten for å unngå rolleblanding og kryssubsidiering.»

Utkast til eieravtale inneholder ikke generelle beskrivelser av kompetansefordelingen mellom representantskap, styret og daglig leder. Dette er regulert i IKS-loven §§ 7, 13 og 14 samt utkast til selskapsavtale §§ 7, 8 og 9.

§ 5 Eiermøte

Deltagerne skal minst en gang i året og ellers ved behov tre sammen i et eiermøte for å diskutere saker som gjelder selskapet eller eierforholdene i selskapet. Eiermøtet er et møte mellom representanter fra deltagerne som eiere, styret og daglig leder for selskapet.

Eiermøtet innkalles av styret i selskapet. Innkallingen skal være skriftlig med angivelse av agenda og skal være sendt senest tre uker før eiermøtet skal avholdes.

Eiermøtet er et uformelt organ som ikke kan treffe bindende beslutninger i forhold til selskapet. Selskapsrettslig bindende vedtak og instruksjoner til styret kan deltagerne kun treffe i egenskap av deres funksjon som medlemmer i representantskapet etter de saksbehandlingsregler som gjelder for dette.

Kommentarer:

KS' Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll. Anbefaling nr. 6 om eiermøter: «KS anbefaler at det jevnlig gjennomføres eiermøter for å bidra til god eierstyring og kommunikasjon med selskapet. Et eiermøte er et møte mellom representanter fra kommunen som eier, styret og daglig leder for selskapet.» I KS' anbefaling er dette utdypet slik: «Noen ganger har eierne behov for å diskutere strategier seg imellom uten å treffe formelle beslutninger, og dette bør kunne gjøres uten å måtte innkalle til møte i generalforsamlingen eller representantskapet etter de formelle reglene i loven. Et eiermøte er ikke lovregulert og er bare en uformell arena der det ikke skal treffes vedtak. I tillegg bør det ikke legges føringer eller «gis signaler» i eiermøtene som kan anses å gripe inn i styrets myndighetsområde. Eiermøtene er uforpliktende for eierne og for selskapet.»

§ 6 Nærmere om selskapets virksomhet

Selskapets formål og overordnede prinsipper om prising av selskapets tjenester fremgår av selskapsavtalen § 2.

Illustrerende eksempel på beregning av opplastningskostnader gjort av Møvar MOVAR IKS i november 2017 ligger som vedlegg til avtalen.

Kommentarer:

Det er lagt til grunn at dublering bør unngås. Sentrale bestemmelser forbeholdes selskapsavtalen. Om formålet og prisingen av selskapets tjenester er det derfor bare vist til selskapsavtalen. Reelt innhold i utkast til eieravtale § 6 er derfor konkretiseringen av beregningen av opplastningskostnader.

De nærmere vilkår for selskapets tjenesteytelser til deltagerne må reguleres i en egen avtale mellom deltagerne og selskapet.

§ 7 Endring av avtalen

Endring av eieravtalen vedtas av representantskapet. Vedtaket krever minst to tredjedels flertall av stemmene. Deltagerne skal orienteres om eventuelle endringer av avtalen.

Kommentarer:

Første setning innebærer at myndigheten til å binde den enkelte deltager delegeres til den enkelte deltagers representant i representantskapet. Flertallskravet er utformet i forhold til antall deltagere og ikke i forhold til eierandel, noe som har sammenheng med at hver deltager skal ha ett medlem i representantskapet.

Diskusjonsutkast

2 Vedlegg 1: Emner som ikke er omhandlet i utkastene til selskapsavtale eller eieravtale

Endringer av deltagerforholdet

IKS-loven har bestemmelser om eierskifte (lovens § 26), uttreden (§ 30) og utelukkelse av deltager (§ 31). Lovens bestemmelser er relativt utførlige og — med unntak av uttreden — kan de ikke fravikes i selskapsavtalen.

Når det gjelder en deltagers uttreden fra selskapet (IKS-lovens § 33) så åpner denne for at avvikende løsninger kan inntas i selskapsavtalen. Vi nevner her at det kan bestemmes i selskapsavtalen at partene ikke skal kunne si den opp i et nærmere angitt tidsrom. Ved kapitalintensiv ny virksomhet, som i dette tilfellet, kan en avtaleregulering av dette kunne være aktuelt å vurdere. Eksempel på formuleringer knyttet til dette er inntatt i oppdatert utkast til selskapsavtale.

Oppløsning av selskapet (lovens § 33)

Lovens bestemmelser om oppløsning av selskapet er ufravikelige.

Forskjellige økonomibestemmelser

IKS-loven har bestemmelser om årsbudsjett (§§ 18 og 19), økonomiplan (§ 20), regnskap og revisjon (§§ 27 og 28) og utdelinger til eierne (§ 29). Reglene er i svært stor grad ufravikelige. Bortsett fra at det i utkastene til selskapsavtale og eieravtale er nevnt at det er representantskapet som vedtar de styrende økonomidokumentene er det ikke tatt inn noen nærmere bestemmelser om slike forhold i avtaleutkastene.

Twisteløsning

Det er ikke uvanlig at selskaps/eieravtaler inneholder bestemmelser om hvordan tvister skal løses. Slike er gjerne utformet som forhandlings/meglingsbestemmelser, evt. med henvisning til vanlige tvisteregler som siste utvei. Voldgiftsdommer kan i liten grad påankes, og må generelt frarådes utenfor tilfeller med rene løpende forretningsforhold hvor hensynet til en rask endelig avgjørelse er tungtveiende.

---

2 Teksten i vedlegg 1 ansett overflødig da dette er dekket av vedlegg 1 til utkast selskapsavtale.

Vedlegg 21: «Særtrykk» av utkast til eieravtale

Eieravtale for Østfold Avfallssortering IKS

§ 1 Parter

Denne avtale er inngått mellom Fredrikstad kommune, Halden kommune, Sarpsborg kommune, ~~Movar~~ MOVAR IKS, Indre Østfold Renovasjon IKS som deltagere i Østfold Avfallssortering IKS.

§ 2 Avtalens formål

Partene har stiftet Østfold Avfallssortering IKS. Selskapsavtalen og lov om interkommunale selskaper regulerer primært forholdet mellom deltagerne, forholdet mellom deltagerne og selskapet og forholdet mellom selskapsorganene. Formålet med eieravtalen er å gi utfyllende bestemmelser om disse forhold.

Ved eventuell motstrid vil ufravikelige regler i den til enhver tid gjeldende lov om interkommunale selskaper ha forrang foran selskapsavtale og eieravtale. Selskapsavtalen vil ha forrang foran eieravtalen.

Selskapets virksomhet reguleres av den til enhver tid gjeldende forurensningslovgivningen. Eieravtalen skal praktiseres slik at virksomheten ikke kommer i strid med gjeldende forurensningslovgivning eller annen ufravikelig lovgivning.

§ 3 Øvrige styringsdokumenter

1. Corporate governance

Foruten lov om interkommunale selskaper, selskapsavtalen og eieravtalen skal følgende overordnede styringsdokumenter gjelde for selskapet:

- Instruks for valgkomitéen

Representantskapet skal oppnevne en valgkomité som skal forberede representantskapets valg av styremedlemmer. Nærmere bestemmelser om valgkomitéens sammensetning, funksjonstid, arbeidsform og innstilling gis i en instruks for valgkomitéen, som fastsettes av representantskapet. Valgkomitéens innstilling skal også omfatte forslag til styrehonorar.

I instruks for valgkomitéen skal det fremgå at det skal tilstrebes en sammensetning med komplementær kompetanse og erfaring.

Det skal oppnevnes varamedlemmer til styret. Det skal benyttes en ordning med numeriske, ikke personlige, varamedlemmer for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret.

Hvis selskapet skulle etablere datterselskap kan styremedlemmer i morselskapet ikke være styremedlem i datterselskap.

- Styreinstruks

Det tilligger styret å fastsette en styreinstruks for styrets arbeid.

- Instruks for daglig leder

Det tilligger styret å fastsette en instruks for daglig leder.

2. Andre styringsdokumenter

Representantskapet skal årlig behandle budsjett og økonomiplan for selskapet.

I tillegg kommer operative/driftsmessige styringsdokumenter og planer som utarbeides av selskapets ledelse.

3. Representantskapet

Representantskapsmedlemmene i selskapet skal ikke motta honorar eller utgiftsgodtgjørelse fra selskapet.

§ 4 Viktige enkeltsaker

Vedtak om å avhende eller pantsette fast eiendom eller andre større kapitalgjenstander samt vedtak om å foreta investeringer som er av vesentlig betydning for selskapet eller en eller flere av deltakerne, treffes av representantskapet etter forslag fra styret.

Låneopptak skal forhåndsgodkjennes av representantskapet etter forslag fra styret.

Opprettelse av datterselskap, jf. selskapsavtalen § 2 tredje avsnitt, skal forhåndsgodkjennes av representantskapet i selskapet.

§ 5 Eiermøte

Deltagerne skal minst en gang i året og ellers ved behov tre sammen i et eiermøte for å diskutere saker som gjelder selskapet eller eierforholdene i selskapet. Eiermøtet er et møte mellom representanter fra deltagerne som eiere, styret og daglig leder for selskapet.

Eiermøtet innkalles av styret i selskapet. Innkallingen skal være skriftlig med angivelse av agenda og skal være sendt senest tre uker før eiermøtet skal avholdes.

Eiermøtet er et uformelt organ som ikke kan treffe bindende beslutninger i forhold til selskapet. Selskapsrettslig bindende vedtak og instruksjoner til styret kan deltagerne kun treffe i egenskap av deres funksjon som medlemmer i representantskapet etter de saksbehandlingsregler som gjelder for dette.

§ 6 Nærmere om selskapets virksomhet

Selskapets formål og overordnede prinsipper om prising av selskapets tjenester fremgår av selskapsavtalen § 2.

Illustrerende eksempel på beregning av opplastningskostnader gjort av ~~Movar~~ **MOVAR** IKS i november 2017 ligger som vedlegg til avtalen.

§ 7 Endring av avtalen

Endring av eieravtalen vedtas av representantskapet. Vedtaket krever minst to tredjedels flertall av stemmene. Deltagerne skal orienteres om eventuelle endringer av avtalen.

Vedlegg 1, Beregning av opplastingskostnader

Eksempel fra ~~Movar~~MOVARS beregning i november 2017.

Hjullaster (kapital) (200 000 pr. år/1000 driftstimer)	200
Serviceavtale (50 000 pr. år)	50
Diesel (25 l/t a 10,-)	250
Timelønn fagarbeider inkl. sosiale kostnader	310
Sum drift hjullaster pr. time	810
Opplastning kapasitet restavfall ca. 1 tonn/min	1
Kapital omlastingshall pr. år 20 mill. 25 år	965 000
Kapital pr. tonn	43
Opplastningskostnad pr. tonn	56,6
Transport Solgård - FREVAR inkl. leie av cont./tonn	112
Avstand Solgård - FREVAR	48,8
Estimert transportkostn. /tonn og km	2,3
Total transport og opplastingskostnad:	
~~MOVAR~~ MOVAR (16500 tonn)	2 781 290
Fredrikstad (20 000 tonn) -	
Halden (6 000 tonn og 30,3 km fra Rokke)	756 624
Sarpsborg (13000 tonn og 14 km)	1 153 025
IØR (11500 tonn og 54,3 km)	2 083 639
Sum Transport og opplasting	6 774 578
Pr tonn avfall	101
Pr innbygger	23

Dette er, foruten Sarpsborg, kostnader som eksisterer i dag, men som vil få en annen fordeling.

STYRET FOR MOVAR IKS

Orienteringssak nr. 4/2018

AVSLUTNING AV PROSJEKT 550 – UTVIKLING APP OG NETTBASERT TØMMEKALENDER

Direktørens forslag til

VEDTAK:

Saken tas til orientering

SAKSORIENTERING:

Investeringen ble vedtatt av Representantskapet i forbindelse med behandling av budsjett for 2017. Dette dreier seg om utvikling av et system med tømmekalender på nett og en applikasjon (APP) for smarttelefon.

APP'n er tenkt å skulle tjene flere formål enn en ren tømmekalender. Det ble derfor nedsatt en intern arbeidsgruppe bestående av ansatte fra flere avdelinger, også utenfor renovasjonsavdelingen, og med prosjektstyring fra vår egen IT-avdeling.

Utviklingen av APP'n er i slutfasen og den er under uttesting hos flere av våre ansatte. Det er fortsatt noen svakheter man ønsker å få eliminert, før den lanseres i full skala til forbrukerne. Leveransen er besørget av Giant Leap Technologies AS og Hirvi AS.

Om ønskelig kan det presenteres en demo av APP'n under styremøtet.

Det var vedtatt en ramme på kr. 300 000,- til investeringen, og det er nå bokført totalt kr. 300 000 på prosjektet. Investeringen var opprinnelig tenkt egenfinansiert, men ble etter tilleggs punkt i vedtak om budsjett for 2018 fullt ut belånt gjennom Moss kommunale pensjonskasse.

Rygge, 17. januar 2018

Johnny Sundby (sign.)
Adm. direktør

Freddy Tangen (sign.)
Sektorsjef renovasjon

STYRET FOR MOVAR IKS

Orienteringssak nr. 5/2018

AVSLUTNING AV PROSJEKT 669 – BEREDSKAPSBIL (UTSKIFTING)

Direketørens forslag til

VEDTAK:

Saken tas til orientering

SAKSORIENTERING:

Investeringen vedtatt av Representantskapet i forbindelse med behandling av budsjett for 2017. Dette dreier seg om utskifting av mannskapsbil, altså stor brannbil med vanntank og slukkeutstyr. Bilen er registrert for 5, og med en kapasitet på 8000 liter vann. Dette er en vesentlig økning i vannmengde, sammenlignet med vanlige mannskapsbiler på normalt ca. 3000 liter. Valget på denne løsning, er gjort i henhold til risiko og sårbarhetsanalyse (ROS), beredskapsanalyse og fremlagt beredskapsplan. Denne planen er ment som en oppsummering av de behov som brann og redningsvesenet har, basert på funn/avvik i ROS.

Opprinnelig var utskifting planlagt tidligere, men basert på få tilbydere/påbyggere, og manglende kapasitet på leveranse, ble mannskapsbilen først levert november 2017.

Benevnelsen på bilen er M.4.1 og er normalt plassert på Rygge brannstasjon. Det er i tillegg tilpasset noe enkelt tilkomstverktøy, men er ikke tiltenkt spesifikt redningsoppdrag slik som trafikkulykker og tilsvarende.

Etter gjennomført anbudskonkurranse, falt valget på påbygger Liftco A/S som det mest økonomiske fordelaktige for MIB.

Det var vedtatt en ramme på kr. 4 250 000,- til investeringen, og det ble benyttet totalt kr. 4 359 465,-. Overforbruk knytter seg til lang tid fra estimert prisoverslag (2015), samt lang leveringstid fra leverandør. Byggetid fra inngått kontrakt, til levering klar for bruk i beredskap, er ca. 15 måneder.

Investeringen er lånefinansiert med kr. 4 250 000, mens merforbruket er dekket av egenkapital.

Moss, 16. januar 2018

Johnny Sundby (sign.)
Adm. direktør

Rune Larsen (sign.)
Brannsjef

STYRET FOR MOVAR IKS

Orienteringssak nr. 6/2018

AVSLUTNING AV PROSJEKT 650 – MIB – TILPASNING RESERVEBIL TIL SKARP ENHET

Direktørens forslag til

VEDTAK:

Saken tas til orientering

SAKSORIENTERING:

Investeringen ble vedtatt av Representantskapet i forbindelse med behandling av budsjett for 2017. Dette dreier seg om oppgradering av reservebil på Tykkemyr brannstasjon.

I forbindelse med prosjekt «Renere arbeidsplass» i MIB ble det foretatt en oppgradering av reservebil til en fullverdig enhet som mannskapsvogn. Ombygging omfatter oppgradering av brannmateriell og tilpasninger i påbygget. Dette er et tiltak med stort potensiale til reduksjon av eksponeringstiden av farlige og mulig kreftfremkallende stoffer for ansatte i beredskapsavdelingen.

Tilpasningen medfører at reservebil nå kan benyttes som erstatning for M.1.1 når man får 2 hendelser med kort tidsintervall, og M.1.1 ennå ikke er klargjort etter forrige utrykning.

Det er flere ulike leveranser til dette prosjektet men størst beløpsmessig er Dräger Safety Norge AS, etterfulgt av Rosendahl AS, Handicare AS og Torgersen Bil AS.

Det var vedtatt en ramme på kr. 250 000,- til investeringen, og det ble benyttet totalt kr. 194 681. Investeringen er i sin helhet egenfinansiert.

Moss, 18. januar 2018

Johnny Sundby (sign.)
Adm. direktør

Rune Larsen (sign.)
Brannsjef

STYRET FOR MOVAR IKS

Orienteringssak nr. 7/2018

AVSLUTNING AV PROSJEKT 670 – MIB – BATTERIDREVET FRIGJØRINGSVERKTØY

Direktørens forslag til

VEDTAK:

Saken tas til orientering

SAKSORIENTERING:

Investeringen ble vedtatt av Representantskapet i forbindelse med behandling av budsjettet helt tilbake for 2016.

Behovet for ulike typer frigjøringsverktøy endres stadig grunnet nye konstruksjoner av biler og andre innretninger, samt fornyelse er nødvendig som følge av slitasje på eksisterende utstyr. Prosjektet omfatter nytt batteridrevet bærbart frigjøringsverktøy plassert på mannskapsbil på MIBs hovedbrannstasjon i Moss. Mobiliteten gjør det mulig å kunne gjennomføre redningsinnsats hvor det er behov for frigjøringsverktøy på skadested utenfor rekkevidden av frigjøringsutstyr som er fastmontert på mannskapsbilen.

Hydraulisk frigjøringsverktøy som benyttes av brann- og redningstjenesten har mange ulike anvendelsesområder og benyttes ofte til ulike typer oppdrag utenom den normale oppfatning om at dette utstyret kun benyttes ved trafikkulykker.

Leveransen er besørget av flere hvorav hovedbeløp er fra Rosendahl AS, men også poster fra Braco AS og Egenes Brannteknikk AS.

Det var vedtatt en ramme på kr. 200 000,- til investeringen, og det ble benyttet totalt kr. 189 183. Investeringen er i sin helhet egenfinansiert.

Moss, 18. januar 2018

Johnny Sundby (sign.)
Adm. direktør

Rune Larsen (sign.)
Brannsjef